

STARVSBLAÐIÐ

LIMABLAÐ NR.1 - FEBRUAR 2013

AÐALFUNDUR 2013

Alt á einum og sama stað
Síða 3

Eftir arbeiðstið
Síða 27

STARVSBLAÐIÐ

verður sent limum Starvsmannafelagsins ókeypis. Loyvt er at endurgeva tilfar, ella partar av tilfari (myndir undantiknar) treytað av, at keldan verður upplýst.

ÚTGEVARI:

Starvsmannafelagið
J. H. Schrøtersgøta 9
Postsmoga 165

110 Tórshavn
Telefon 61 48 68
Fax 31 10 92

t-postur:

starvsmannafelag@starvsmannafelag.fo
heimasíða: www.starvsmannafelag.fo

SKRIVSTOVUTÍÐ: kl. 09.00 – 16.00

Bilegging av húsunum. Ring eftir kl. 13.00

TELEFONTÍÐ: kl. 10.00 – 15.00

NEVND:

Selma Ellingsgaard, forkvinna
Súni Selfoss, næstformaður
Niels á Reynatúgvu, nevndarlimur
Katrín Joensen, nevndarlimur
Svend Áge Seloy, nevndarlimur

FELAGSSKRIVARI:

Anna D. Johannesen

SAMSKIPARI:

Guðrið Joensen

TRYGGINGARRÁÐGEVI:

John Kjær, tlf. 21 81 87

Starvsmannafelagið hevur umboð
Í yrkisútbúgvingarráðnum, Skráset-
Ingareftirlitinum og nevndini fyri
Handilsskúlan.

Starvsmannafelagið er limur í
Norðurlendsku felagsskapunum
SUN, NTR, NSO og
Altjóða felagsskapinum ISKA

SOSIALRÁÐGEVI:

Leif Olsen, tlf. 31 63 39

LAGT TIL RÆTTIS:

Nevndin (ábyrgd)
Sp/f Rit&Ráð, tlf. 22 92 42

UMBRÓTING, SNIÐGEVING, PRENT OG LIÐUGGERÐ:

Føroyaprent, tlf. 31 45 55

PERMUMYND:

Allan Brockie

FREIST TIL NÆSTA BLAÐ:

15. maí 2013

NORÐURLENDSKT UMHVØRVISMERKI
Svanamerktur prentlutur 541 705

ODDAGREIN

Selma Ellingsgaard

Aðalfundur felagsins verður leygardagin, níggjunda mars

Hesuferð seta vit hvør øðrum stevnu í Læraraskúlahøllini.

Okkara vón er, at mong møta til fundar.

Gestarðari verður Høgni Reistrup, og fer hann at borðreiða við forvitnisligari framløgu.

Ljós verður varpað á støðuna viðvíkjandi fólkasamanseting og fólkafraflyting og hvat vit kunnu gera, at byrgja upp fyri hesi.

Eitt gott kjak er tí eisini í væntu. Hugsandi er, at Starvsmannafelagið fer at gera meira burtúr hesum vandamáli seinni eisini.

Nógv fokus hevur verið á okkara ogn, „fólksins ogn“, seinastu tíðina. Landsstýrismaðurin helt heitið: „Fólksins ogn“ ikki vera nóg skilligt og at tað skuldi broytast til „Landsins ogn“.

At vit føroyingar eiga havsins gráa gull og fyri so vítt eisini okkara land, man valla vera so óskilligt fyri fólk.

Ikki er neyðugt at broyta nakra orðing, um hon í veruleikanum ikki er nøkur broyting... Hví skal tað vera neyðugt?

Tað vísti seg tó, at tað var ikki bert eitt eiti ella eitt heiti, ið skuldi fáa annað heiti.

Sagt verður; at tað er ikki alt gull, ið glitrar.

Tó, okkara gráa gull, tað glitrar, og skal tað eisini framhaldandi gera, tó ei bert í lummum teirra fáu og útvaldu.

Øll virkisfús eiga at fáa møguleikan at sleppa framat at lána part av gráa gullinum, fyri lámsgjald til okkara felags kassa.

Tó skal lámsgjaldið als ikki vera eitt eiti. Tí okkara ogn, „Fólksins ogn“ er júst sum heitið sigur; mín og tín, okkara felags ogn og hon er virðismikil.

Hon er inntøkugrundarlag føroyinga, so vit kunnu eiga eitt samhaldsfast samfelag um vit vilja tað. Um vilji er til, at væl meira verður latið í okkara felags kassa okkum øllum at gagni.

Vit fólk, eiga at sleppa framat at siga okkara meining í hesum so grundleggjandi máli. Havsins gráa gull er lívsæðr føroyinga.

Um eitt bil bera tjoðrini okkum boð um ein ljósari dag – vónin er bjartasti brandur og viljin sterkasta svørið.

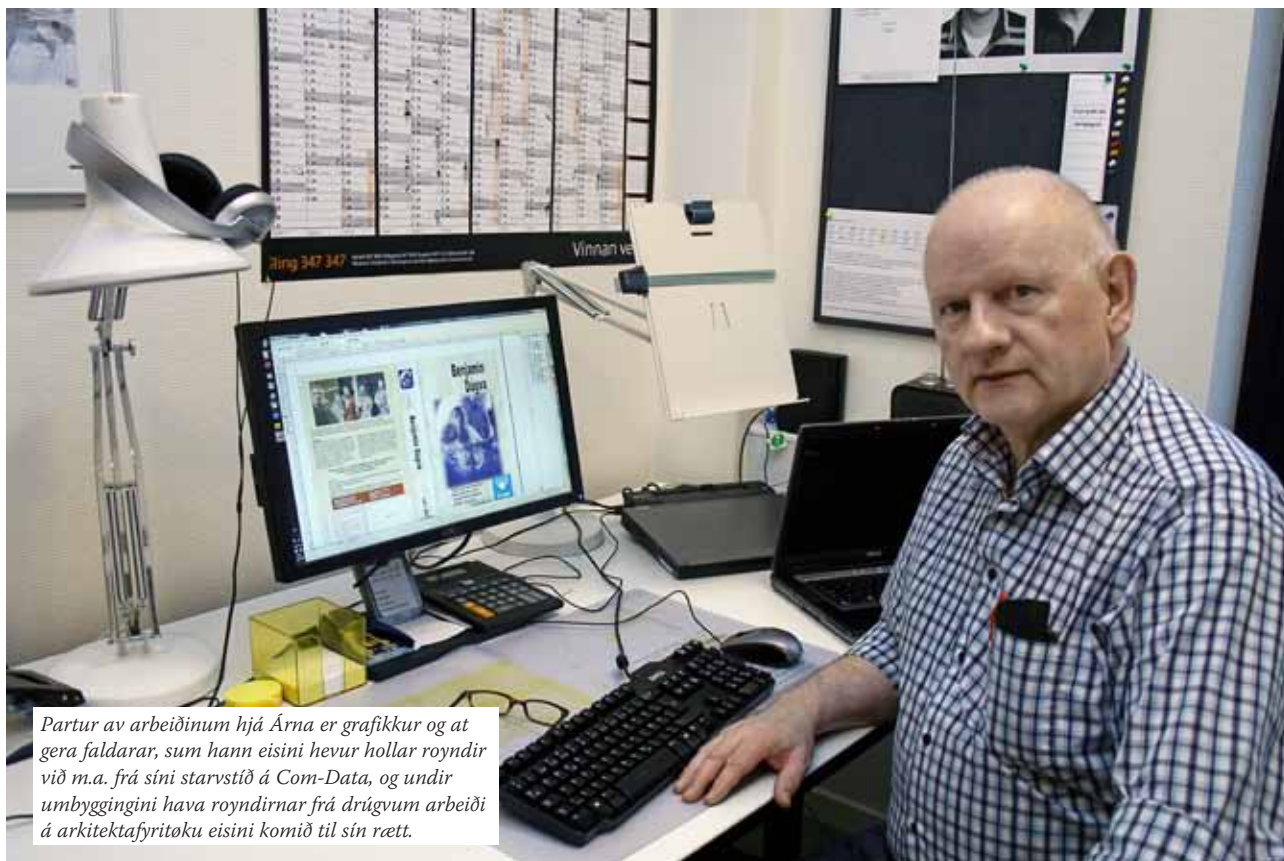
Vælkomin til aðalfundar.

Spyr okkara ráðgevar á heimasíðu okkara

Starvsmannafelagið hevur fleiri ráðgevar, við ymsum førleikum, knýttar at felagnum. Nú ber til at fara inn á heimasíðu felagsins www.starvsmannafelag.fo og skriva til viðkomandi ráðgeva, um tú hevur onkran fyrispurning, sum viðkoma tínnum starvi – sosialum viðurskiftum, eftirløn ella lögfrøðiligum málum. Á forsíðuni til vinstru er mynd av ráðgevanum, har kanst tú fara inn, og velja tann ráðgevan, tú metir kann svara tínnum fyrispurningi. Fyrispurningarnir verða viðgjørdir í trúnaði.

Starvsmannafelagið hevur stongt frá
skýrishósdegi til og við 2. páskadag.

Partur av arbeiðinum hjá Árna er grafikkur og at gera faldarar, sum hann eisini hevur hollar royndir við m.a. frá síni starvstíð á Com-Data, og undir umbyggingini hava royndirnar frá drúgvum arbeiði á arkitektafyrirtekku eisini komið til sín rætt.

Alt á einum og sama stað

Fyri Nám er alt avgerandi, at okkara viðskiftafólk eru nøgd við ta tænastu, ið verður veitt, sigur Árni Jacobsen, samskipari í Námi, sum heldur samanleggingina hava eyðsýndar fyrimumir

Orð og myndir: Tórfinn Smith

Hóast Árni Jacobsen hevur rættliga drúgvan veg til og frá arbeiði – trýggjar tímar ferðing hvønn dag millum Klaksvík og Havnina – so heldur hann tað bert vera ein lítlan trupulleika, tí Nám er eitt gott arbeiðspláss. Arbeiðið er sera fjølbroytt og júst tað, ið hann hevur hug til. Leggjast kann aftrat, at síðani hann byrjaði á stovninum, er ferðatíðin síðani Norðoyatunnilin kom stytta við knøppum tíma.

Árni er samskipari í NÁMI, og tað hevur hann verið í meira enn 14 ár. Hann byrjaði í starvinum í januar 1999 á Landsmiðstøðini fyri undirvísingarmboð, sum stovnurin tá æt. Síðani eru Landsmiðstøðin, KT-depilin og Føroya Skúlabólagrunnur lögð saman í ein

stovn – Nám – sum heldur til við Hoyvíksvegin í Havn.

Síðani Árni byrjaði í starvinum, er nógv broytt bæði so og so. Tá varð bygningurin kallaður Grunnabygningurin, tí í ovaru hæddini vóru Lønjavningargrunnurin, Menningargrunnurinn og Húsálansgrunnurinn. Í veggahæddini vóru Bókamiðsølan og Landsmiðstøðin. Um aldarskiptið keypti landið bygningin, og um somu tíð flutti Mentamálaráðið inn.

Landsmiðstøðin varð sett á stovn síðst í 80-árunum og ætlað sum ein miðstøð við undirvísingartilfari, ráðgeving og skeiðum hjá skúlaverkinum at brúka. Útlán av ymsum talgildum upptøktolum eins og videoklipping gjørdist eisini ein partur av tí tænastu, ið varð

veitt. Hesin partur er minkaður til lítið og einki, nú tílík útgerð er vorðin bílig og ogn hjá flestu skúlum.

Til í 2010 var Petur Simonsen stjóri, og tók núverandi stjóri, Magnus Tausen, við tann 1. august sama ár. 2. mai 2011 varð navnið Nám almannakunngjørt.

Stóra avbjóðingin hjá Námi í dag er at fylgja við í øllum teimum stóru framrotunum, ið henda á tekniliga økinum, nú bókin so líðandi sær út til at flyta seg av pappírnum og inn í teldur og teldlar og út á alnetið. Meira og meira gerast ljóð- og myndabrot týðandi ískoyti til bókstavn.

Søvnini

Størsti parturin av plássinum í Námi umfatir eitt skúlabókasavn, sum er

- Vit royna at hava so nógv sum gjørligt av tí nýggjasta til skúlabrúks, soleiðis at lærarar altíð hava møguleika at kunna seg um nýtt tilfar at nýta í sínum dagliga starvi, sigur samskiparin í Námi.

í tveimum þørtum. Annar parturin fevnir um Útlánið, ið eru flokkssett, sum skúlar kunnu læna í 6 vikur ella meir eftir tørvi. Í hesum parti er eisini filmssavn eins og lesikassar við blandaðum bókum til ymisk flokksstøði. Av føroyskum og donskum flokkssettum eru 740 bókatitlar og uml. 22.000 eintøk umframt nakað av enskum og týskum.

Aftrat tí eru yrkisbókmentir – uml. 7.000 bókur og handbókur – 2.500 bókur. Í filmssavninum eru 670 spælfilmir og yrkisfilmir til undirvísing-arbrúk.

Hitt savnið er Kunningarsavnið, ið umfatar undirvísingartilfar á føroyskum og donskum – ein ella fleiri bókur av hvørjari. Hetta er ein sýnisgluggi frá forløgnum, har lærarar hava møguleika at kunna seg um tað nýggjasta, ið fæst á marknaðinum. Í Kunningarsavninum eru 18.000 útlánseindir – bókur, fløgur o.a.

Samskipan

Ein partur av arbeiðinum hjá Árna er at rigga tilfar til, ið skal á hillarnar – at merkja, gera umsløg og lýsingar – men stórir partur av tíðini fer til tað praktiska í sambandi við tey skeið, ið Nám bjóðar lærarum. Skeiðini verða vanligu boðin út í februar-mars mánaði í faldara, ið verður sendur skúlunum. Tekningarfreistin plagar at vera um hálvan mai, og so fáa lærarar at vita, áðrenn teir fara í summarfrí, hvørji skeið teir eru slopnir á. Í lötuni liggja vanligu skeiðini millum 30-40 um árið, men onkur ár hava tey verið fleiri enn 50. Aftrat tí hevur seinastu 2 árin verið skipað fyri skeiðsátøkum úti í økjum kring landið, har allir fólkaskúlalærarar hava verið við.

Árni er samskipari í dagføring av skeiðslistum. Umvegis skúlatelduskipanina FirstClass kannar hann skeiðsluttakarar og sendir teimum áminning, tá skeiðið nærkast. Hann man vera tann í skúlaverkinum, ið hevur tættast sam-

skifti við allar lærarar í landinum. Hann leggur aftrat, at FirstClass-skipanin, ið verður umsitin av Námi, hevur verið tað hentasta amboðið í hesum samskifti, síðani hon varð tikin í brúk stutt eftir, at hann byrjaði í starvinum.

Bøttar umstøður

Í sambandi við samanleggingina av teimum trimum stovnunum varð framd umfatandi umbygging í hølunum við Hoyvíksvegin, og fyri knøppum ári síðani varð flutt innaftur til tær avbera góðu og arbeiðsligu umstøður, sum stovnurin hevur í dag. Ikki minst tað, at stovnurin nú hevur fingið eitt størri skeiðshøli, soleiðis at tað ikki er neyðugt at reika kring býin. Luttakarar av bygd eru eisini fegnari um at kunna vitja Nám, tá teir eru á skeiði.

–Nú tá alt er á einum og sama staði, kunnu vit av røttum siga, at hetta er staðið har lærarar hittast og práta saman. Samstundis kunnu teir kunna seg um teir møguleikar og tær tænastr, stovnurin kann veita, eins og teir kunnu hitta bókavørð, avgreiðslufólk, ráðgevar, skúlabókaritstjórar og toymini, ið umsita FirstClass og skúlaportalin Snar, sigur Árni.

Teir triggir stovnarnir, sum fyri stívliga tveimum árum síðani vórðu skipaðir í ein, vóru mest ætlaðir fólkaskúlanum, men við tíðini fevnir tænastran eisini meir og meir um miðnámsskúlaøkið, og ynski, vón og mál eru, at Nám gerst ein samskipari og tænastrastovnur hjá starvsfólki frá barnagarði til hægri útbúgvingar. Árni ásannar tó, at enn nøktar stovnurin ikki allan tørvin til samlaða økið, men tað verður ment spakuliga.

– Hetta er eitt sera fjølbroytt arbeiðspláss, hvar eg komið í samband við nógv fólk. At kenna á sær, at starvs-toymið í Námi veitir viðskiftafólki eina nøktandi og henta tænastru, gevur arbeiðsdegnum innihald, sigur Árni Jacobsen, samskipari í Námi.

Aðalfundur

Ársaðalfundur Starvsmannafelagsins verður **leygardagin 9. mars 2013 kl. 13.00 í auluni** á Føroya Læraraskúla

Skrá fyri aðalfundin:

1. Frásøgn formansins frá
 - a. farna ári og
 - b. virki felagsins framyvir.
2. Gestarøðari: Høgni Reistrup.
3. Framløga av grannskoðaðum roknskapum til góðkenningar.
4. Møguligar lógarbroytingar
5. Møgulig uppskot frá limum og nevnd.
6. Ásetan av limagjöldum.
7. Val av 2 nevndarlimum fyri 3 ár.
8. Val av grannskoðara og tiltakslimi.
9. Ymiskt.

Limir, sum vilja hava uppskot til umrøðu á aðalfundinum og møgulig lógaruppskot, mugu senda nevndini hesi í seinasta lagi **leygardagin 2. mars 2013**.

Aðalfundur í Eftirlønargrunni Starvsmannafelagsins

Ársaðalfundur í Eftirlønargrunni Starvsmannafelagsins verður **hósdagin 14. mars 2013, kl. 19.00 í hølum felagsins J.H. Schrøtersgøta 9**.

Skrá:

1. Frásøgn um virki grunsins í farna roknskaparári.
2. Framløga av grannskoðaðum ársroknskapum til góðkenningar.
3. Viðtøkubroytingar.
4. Val av nevndarlimum.
5. Ymiskt.

Limir sum vilja hava uppskot til umrøðu á aðalfundinum og møgulig lógaruppskot, mugu senda nevndini hesi í seinasta lagi **hósdagin 7. mars 2013**.

Nevndin.

Fólkaflytingin er ábyrgdin hjá okkum øllum

Gestarøðari: Høgni Reistrup, Cand.mag í miðlavisindum ritstjórnaði á bókini EXIT Føroyar

Eiga fakfeløg nakran leiklut í spurninginum um vantandi fólkavøkstur í Føroyum, og hvussu fer hetta at merkja framtíðar føroyska arbeiðsmarknaðin.

Høgni Reistrup, annar av ritstjórnunum á EXIT Føroyar, verður gestarøðari á aðalfundinum 9. mars. Bókin hevur slóðað fyri, at evnið hevur bitið seg fast í Føroyum. Størsta avbjóðingin verður tað rópt, men neyðugt er at halda orðskiftið

koyrandi. Á aðalfundinum verður ríkt høvi at skifta orð um vantandi fólkavøksturin.

– Eg eri øgiliga fegin um, at Starvsmannafelagið – sum eitt av stóru fakfeløgnum í Føroyum – torir at taka hendan trupla spurning upp. Einku kjak kemur av sær sjálvum, og tí er aðalfundurin eitt ógvuliga kærkomið høvi, ið kann slóða fyri fólkavøkstri í framtíðini, sigur Høgni Reistrup.

Brævatkvøða til aðalfundin hjá Starvsmannafelagnum 9. mars 2013

Samb. § 14, stk. 6 í lógum felagsins er móguleiki hjá limum, sum ikki koma á ársaðalfundin, at greiða atkvøðu fyri uppstillaðum valemnum til nevndarlim hjá felagnum 15. februar 2013.

Mannagongdin fyri brævatkvøðugreiðslu er hendan:

Limir skulu persónliga venda sær til skrivstovu felagsins við at ringja á tlf. 614868, 284868 ella 214768 og fáa atkvøðuseðil sendandi í postinum. Til ber eisini at koma á skrivstovuna eftir atkvøðuseðli.

Starvsmannafelagið hevur opið hús eftir aðalfundin í hølum felagsins á J. H. Schrøtersgøtu 9.

Saman við atkvøðuseðlinum eru 2 brævbjálvar. Atkvøðuseðilin verður lagdur í annan brævbjálvan og latin aftur. Hesin brævbjálvin verður saman við vátan frá liminum latin í hin brævbjálvan, sum verður sendur til:

**Advokativirkið
Sigmund Poulsen, advokatur
Skansavegur 1
Postboks 85
110 Tórshavn.**

Tað er umráðandi, at vátanin ikki verður lögð í brævbjálvan, sum atkvøðuseðilin skal í.

Brævatkvøður skulu verða Sigmund Poulsen, advokati, í hendi í seinasta lagi 8. mars 2013, kl. 16.00.

Brævatkvøðurnar verða savnaðar saman og latnar orðstýraranum á aðalfundinum, og verða síðani taldar upp saman við atkvøðunum, sum verða latnar á aðalfundinum.

3 valemni til 2 nevndarsessir

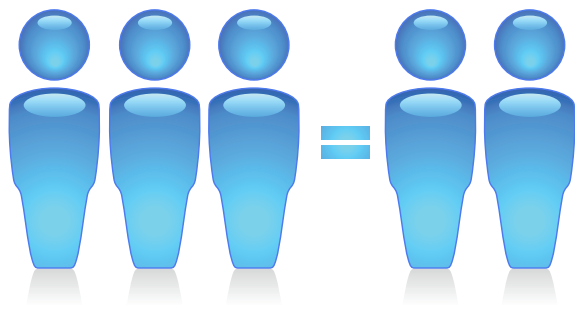
Súni Selfoss og Katrin Joensen standa fyri afturvali, og Karin Jacobsen hevur stillað upp til nevnd.

Víst verður til viðtøkur felagsins:

§9, stk. 3: Hinir nevndarlimirnir verða valdir fyri 3 ár í senn.

Tveir teirra standa fyri vali hvørja ferð. Nevndarlimirnir kunnu hægst sita trý valskeið samanhangandi.

§14, stk. 6: Limir, sum ikki koma á ársaðalfundin, kunnu frammanundan greiða atkvøðu fyri uppstillaðum formansvalemnum og nevndarvalemnum hjá felagnum, hetta eftir 15. februar.

Eitt vakið eyga

Fakfelagspolitikkur hefur altíð havt mín stóra áhuga og tí havi eg valt at stilla uppafur til nevndarvalið hesaferð.

Fakfeløgini hava ikki havt tað lætt tey seinastu árin. Eg vil, við mínum drúgvu fakfelagsroyndum, bjóða meg fram at halda áfram við at verja áhugamálini hjá øllum limum felagsins.

Figgjarkreppan hefur verið ómetalig hörð við løntakaran seinastu árin. Ógvusligar sparingar og eitt ótal av uppsøgnum, hava rakt ein stóran part av limum felagsins.

Politiskt hefur verið nakað rokaligt seinastu árin. Fakfeløgini hava sjáldan verið samd við politiska myndugleikan. Serliga hava vit gjørt vart við skattalættan, sum vit meta rakar skeivt og ósolidariskt og skattingina av eftirlønini við inngjald í staðin fyri við útgjald.

Spurningur er ofta settur við, um fakfeløgini skulu verða politiskt aktiv. Eg eri ein teirra, sum haldi, at fakfeløgini skulu gera vart við sína hugsan alla tíðina og argumentera so væl sum møguligt fyri løntakaranna besta.

Eg haldi ikki fakfeløgini skulu verða partapolitisk, men vit skulu hava eitt vakið eyga við landsins leiðslu – óansæð hvør situr við leiðsluni.

Komandi tíðin verður avbjóðandi fyri fakfeløgini. Pensjónsnýskipanin, sum hefur verið frammi í fleiri umførum og er útsett líka so ofta, kemur aftur fyri í ár. Ætlanin er framvegis at eldraekið skal leggjast út til kommunurnar at umsita. Samanleggingar av almennum stovnum eru framvegis á skránni. Keypið av LÍV skal endaliga staðfestast. Og um politisku raðfestingarnar, sum higartil hava verið, halda áfram, er ikki óvist at uppafur fleiri sparingar skulu fremjast á almenna arbeiðsmarknaðinum.

Eg bjóðið meg fram at taka hesa avbjóðing upp á meg. Og, sum eg havi gjørt øll farnu árin eg havi sitið í nevnd Starvsmannafelagsins, fari eg við góðum treysti, at halda áfram við at arbeiða fyri at betra um limanna viðurskifti og verja vunnin rættindi.

Eg havi seinastu fimm árin verið næstformaður felagsins. Hetta hefur givið mær fleiri sera spennandi uppgávur. Hetta vil eg sera fegin fáa møguleikan til at halda áfram við. Eg meti meg hava nógv at geva felagnum og taka á meg tær avbjóðingarnar, sum eg føli meg væl ílatnan til at loysa.

Eg fari at loyva mær at heita á limir felagsins, um enn einaferð at vísa mær tað álit at velja meg í nevnd felagsins. Hetta kann gerast við antin at mæta á aðalfundinum 9. mars og greiða atkvøðu har, ella nýta møguleikan at greiða brævatkvøðu við at venda tær til skrivstovu felagsins, har tú fær útlýggjaðan brævakvøðuseiil.

Vel eitt vakið eyga.

Við fakfelagskvøðu

Súni Selfoss, næstformaður og valevni.

Saman standa vit stinn

Var yvirskriftin til mína fyrstu valgrein her í blaðnum fyri trimum árum síðani, tá eg stillaði upp til nevndarval og fekk víst álit. Minnist eisini at eg lovaði at taka við teimum avbjóðingum, ið framtíðin fór at bjóða, og at eg vildi arbeiða heilhjartað fyri felagnum og limunum. Tað er sjálvandi lætt at siga. Eg segði við meg eisini tá, at eg vóni, at hetta ikki bara bleiv ein floymur av orðum, men ein innsatsur, ið verður til gagns fyri limirnar.

Nú eru so hesi 3 árin farin. Hvat er gjørt og hvat er komið burturúr eigi eg at spyrja meg sjálva.

Sáttmálasamráðingar hava verið afturvendandi á hvørjum ári, og hava fylt nakað alla tíðina hesi ár.

Tó hava vit arbeitt við øðrum uppgávum eisini, og skal eg viðganga, at eg eri glað fyri at sáttmáli nú er undirskrivaður fyri eitt 3 ára skeið. Kann vera ymiskt hvat vit meina um innihaldið, men samanumtikið er gott nú at kunna arbeiða og raðfesta onnur viðurskifti í eitt tíðarskeið, har samráðingar ikki eru á skrání.

Her hugsjó eg serliga um starvsfólkaviðurskifti, virðing, trivna og gleði, ið eru fortreytir fyri allari menning fyri hvønn einstakan og fyri okkum í felag. Og tað er í sterkum felagsskapi, við áliti á hvønn annan, at vit eisini á arbeiðsmarknaðinum kunnu seta mál og røkka felags málum. At seta felags mál er eisini ein avbjóðing og krevur av okkum, at vit samskipta og tora at seta orð á okkara mál, tí uttan mál, vita vit ikki hvar vit fara og um vit ikki vita tað, hvør skal so vita tað?

Tað er við áhuga í at seta felags framtíðar mál og at arbeiða fyri einstaka limin í Starvsmanafelagnum, at eg stillið upp til komandi nevndarval á aðalfundinum hin 9 mars 2013.

Hetta er mín stóða, men avgerandi er, hvør tín stóða er, sum limur í felagnum og við móguleikanum at velja ímillum fleiri valevni.

Eg trúgvi at styrkin er at standa saman. Gott val.

Katrin Joensen

Mynd: Martin Sirkovsky

Virkena nevnd í virkið felag

Nú nevndarval er aftur, bjóði eg meg fram at umboða limir felagsins.

Síðani eg seinast sat í nevndini í Starvsmannafelagnum, hava vit fingið flat-skatt, forútskating av pensjónum og eina støðugt vaksandi gjógv millum tey, sum eru limir í Starvsmannafelagnum og tey, sum njóta gott av førða politikk-inum hjá sitandi samgongu.

Vit hava í dag ein limaskara, sum býr í heimsins dýrasta landi, sum als ikki fær nakran ágóða av framgongdini í samfelagnum, og sum livur í støðugum ótta fyri at gerast offur fyri skilaleysu sparingunum, sum Jørgen og Kaj Leo støðugt minna okkum á og hótta okkum við, sum verandi alneyðugar fyri at bjarga landsins framtíð.

Samstundis sum teir alment prædika fyri, at nøkur fá útvald skulu fáa ókeypis og ótreytaða atgongd til fólksins ogn – sum nú ikki longur skal eita fólksins ogn.

Av tí sama er í dag meiri brúk fyri Starvsmannafelagnum og einari virknari fakfelagsrørslu enn nakrantíð áður.

Onkur skal tala at, tá ið órættvísi valdar. Onkur skal koma við betri loys-

num, tá ið hovsaloytnir verða samtyktar í lögtinginum á náttartíð. Onkur skal samla stumpanar upp aftur av tí, sum er eftir, tá ið makthavararnir eru lidnir við sítt dagsverk. Onkur skal siga: nú er nokk!

Og hvør er nærri at gera tað enn Starvsmannafelagið og føroyska fakfelagsrørslan?

Við einari virknari nevnd og einum sjónligum felag skulu vit taka aktivan lut í samfelagskjakinum. Hóast felagið hevur gjørt ein drúgvan sáttmála við arbeiðsgevararnar, ber ikki til at seta seg afturá, tá ið ræður um samfelagsins viðurskipti annars.

Felagið má bjóða seg fram, nevndin má bjóða seg fram, og eg bjóði meg her við fram at luttaka saman við nevndini í hesum arbeiði.

Eitt av tí fyrsta, sum má fáast frá hondini, er at gera eina nýggja lønar skipan, sum ikki er so stirvin sum verandi skipan. Karmarnir í verandi skipan eru ov trongir, og tað hava bæði Starvsmannafelagið og arbeiðs-

gevararnir ásannað og bundið seg til at gera nakað við.

Eisini er umráðandi, at Starvsmannafelagið luttekur aktivt í kjakinum, nú eirlønarreformurin aftur kemur fyri lögtingið, soleiðis at vit fáa sum mest burtur úr reforminum.

Onnur viðurskipti, ið eg metiat tað er umráðandi at leggja størri áherðslu á, eru viðurskiptini hjá starvsfólki, ið eru fyri broytingum í störvunum. Heldur enn at fáa nýggjar uppgávur smoygdar niður yvir høvdið, eiga vit saman við álitisfólkunum at verða tikin meira við í broytingartilgongdina frá byrjan av. Tá fáa vit samstundis brúkt okkara vitan til at ávirka endaliga úrslitið tann rætta vegin. Og nøgdsemið verður eitt heilt annað, um vit eisini hava luttikið í at finna fram til endaliga úrslitið.

Ert tú til reiðar at stuðla mær, eri eg til reiðar at stuðla tær og arbeiða fyri at betra um tíni og okkara kor.

Karin Jacobsen

Ársfrágreiðingin 2012-2013

Enn ein aðalfundur er fyri stavn.

Vit høvdu ein livandi og kveikjandi aðalfund fyri einum ári síðani. Mong viðurskifti og hugskot vóru til umrøðu. Nevnd og umsiting arbeiða javnt og samt við at menna felagið, og sparringin við álitisfólk og limir annars er av alstórum týðningi.

Felagið hevur nú fimtitvey ár á baki og er ongín ársungi.

Eisini farna árið hevur verið hendingaríkt, avbjóðandi og mennandi.

Tað er ikki gerandiskostur, at vit megna at undirskriva allar okkara sáttmálar, bæði tann við Fíggjarmálaráðið, Kommunala Arbeiðsgevarafelagið og Føroya Arbeiðsgevarafelag innanfyri eitt og sama kvartal.

Sáttmálan við FMR skrivaðu vit undir sjálvan dagin, hann fór úr gildi. Hetta høvdu vit sett okkum sum mál og lovað á m.ø. seinasta aðalfundi – og vit hildu orð.

Almennu arbeiðsgevararnir ynsktu at samráðast hvør sær á hesum sinni og tí bleiv sáttmálin við KAF ikki undirskrivaður samstundis.

Við FAG undirskrivaðu vit longu 13.12. sum sáttmálarnir ikki gingu út fyrr enn gamlaárskvøld.

Meira er at lesa um samráðingarnar seinni í ársfrágreiðingini.

Takk fyri farna árið, ið longu er partur av søgu felagsins.

Tað er vorðið siðvenja, at hava gestarøðara ella røðarar á aðalfundi okkara.

Í ár verður Heri á Rógvi gestarøðari.

Stutt undan jólum góvu hann og Høgni Reistrup út bókina: „Exit Føroyar“ og tað eru avbjóðingar og útlit í mun til fólkasamanseting og fólkaflý-

ing, og hvat vit kunnu gera, ið framløgan fer at snúgvá seg um.

Vit vænta okkum eina áhugaverda framløgu og áhugavert kjak.

Nevndarval er eisini á skránni. Nevndarlimir sita í eitt trý ára skeið.

Tveir nevndarlimir standa fyri vali, Súni Selfoss og Katrin Joensen og bæði hava avgjørt at stilla upp aftur. Eisini Karin Jacobsen, ið er tiltakslimur, stillar upp.

Tey hava øll greinar í blaðnum.

Góða eydnu tit trý og takk fyri tykkara vilja, at taka ábyrgdina at stríðast fyri limanna rættindum og korum.

Eins og seinnu árin, verður skipað so fyri, at tilber at brævatkvøða. Atkvøðuseðil fæst við at venda sær til skrivstovu felagsins og antin fáa atkvøðuseðilin útflýggjaðan ella sendan.

Vælkomin á aðalfund Starvsman- felagsins.

Almennar viðmerkingar og politiska støðan

Tað er serliga eitt, ið hevur merkt kjakið herheima seinasta árið: Makrelurin. Og málið er so mikið fløkt, bæði í mun til avtalur og landskassa inntøku, at kanska er rættari at siga; at makrelsalat hevur merkt kjakið.

Enn hava londini ikki fingið avtalu í hús um býtið av kvotuni. At fleiri ár skulu ganga uttan nakra avtalu er undrunarvert. Skipað viðurskifti og avtalur landanna millum mugu vera gongda leiðin.

Og inntøkuleisturin er eisini fløkjasligur og broyttur fleiri ferðir seinnu árin. Seinastu broytingarnar hava ikki verið til fyrimunar fyri landskassan.

Tað eru álvarsamar broytingar hendar seinasta árið og tað sáar mistreystið, at samgongan fleiri ferðir hevur víst, at hon ikki virðir demokratisku

spælireglurnar. Vit fara ongantíð at gloyma desember 2011, okkara svarta desember.

Flokkarnir A, B, D og H hava stjórnað landinum síðani novembur 2011. Samgongan hevur 19 av teimum 33 sessunum í lögtinginum. Fleiri av royndastu politikarunum stillaðu ikki upp aftur, tá valið varð útskrivað á heysti 2011.

Stytttri enn tveir mánaðir eftir valið, sjálvan tollaksmessudag 2011, varð ógvusliga skattabroytingin samtykt og flatskattaskipanin veruleiki. Skuldi eittast at verða fíggjað við at undanskatta og tískil skamfara okkara eftirlønir.

Flatskatturin hevur givið teim væl- bjargaðu stórar skattalættar, meðan tey lág og miðalløntu hava fingið millum lítið og onki. Í heimsins dýrasta samfelagi eru tað júst lægru og miðal inntøkurnar, sum veruliga hava ein lætta fyri neyðini.

Varð skattalættin býttur solidariskt, hevði tað givið størri ferð á samfelags- hjólini. At geva teimum, ið eiga mest frammanundan og sum tískil leggja lítið meira eftir seg, merkir, at tey hava betri ráð at leggja enn meira til síðis og annars at brúka aðrastaðni enn heima á klettunum.

Sokallaðu „spin-up“ effektina, er ikki nógv sætt til. Á tingsins røðarapalli var fleiri ferðir ført fram, at hesin skattalætti skuldi geva landskassanum milli- ónir í eyka inntøkum, tí fólk fóru at leggja meira eftir seg.

Mantraíð var, at tað skuldi loysa seg at arbeiða. Ivasamt er, um tey, ið hava fingið fleiri 1000 krónur í skattalætta um mánaðin hava arbeitt meira. Svárið er ivaleyst, nei.

Hvør skuldi so arbeiða meira? Hon og hann við vanligum fulltíðarstarvi, ið hvønn dag stríðast fyri at fáa ein ger-

andisdag at hanga saman og lívbjarga sær og sínum?

Er vilji, er sjálvsagt gjørligt at broyta og rætta ósolidariska skattalættan. Tað er framhaldandi tað, vit biðja um.

At samgongan er demokratiskt vald skal ivi ikki vera um. Tað er tó óunniligt og sera álvarsamt fyri samfelagið, álit og trivna, at mál verða skundað ígjøgnum, uttan kanningar og metingar. At sakkunnleikin kanska verður hoyrdur, men ikki tikin fyri fult og til eftirtektar, at eftirlitismyndugleikar verða niðurlagaðir og enntá skal okkara Landsbanki avtakast.

Hetta sáar mistreysti í fólkinum og at hetta er ein atvoldin til, at vit síggja fólkaflýting, er als ikki ósannlíkt.

Tað skal verða rúmd fyri okkum øllum. Og er vilji til tess, so er fólksins ogn so ríklig, at hon megnar at geva øllum føroyingum sømilig kor og væl tað.

Okkara vælferðarsamfelag má ikki fara fyri bakka.

Tað skal verjast, virðast og mennast og ongin eigur at kenna seg liva av olmussu.

Í novembur mánaði var kommunuval og hava bý- og bygðaráð skipað seg. Ætlingin er at eldraðikið skal út til kommununarnar, so tær hava eisini stórar avbjóðingar fyri framman.

Fólkaatkvøða um kommunusamlegging var í fjør. Illa ber til at siga, at hon hepnadist væl. Samanumtikið kann nokk sigast, at enn er ógreitt, hvussu verður við kommunusamleggingum.

Tá so hugsað verður um, at kommunurnar ætlandi skulu yvirtaka stór øki, so er tað eitt álvarsmál, at greiða ikki er fingið á spurninginum.

Sáttmálasamráðingar – differentieringin strikað

Fyrsti samráðingarfundurin millum

Starvsmannafelagið og Fíggjarmálaráðið var medio juli. Vit lögdu dent á, at sáttmálin var galdandi til fyrsta oktobur og at freistin skuldi halda.

Partarnir vóru samdir um, at tíð skuldi setast av til samráðingarnar.

Vit vistu, at tað fór at krevja nógv av okkum at náa á mál og eisini at fáa eina avtalu, ið vit kundu liva við.

Vit høvdu frammanundan langt okkara sáttmála í eitt ár, uttan generella lønarhækking, men við týðandi serkrøvum.

Krøv fíggjarmálaráðharrans um differentiering, at flatskatturin, fordeilingspolitikkur teirra, skuldi legaliserast av okkum, við at lægru lønirnar skuldu fáa eina líttla lønarhækking og tey væl-løntu onga lønarhækking, heldur enn at landsstýrið broytti sín ósolidariska skattalætta, vildu vit á ongan hátt góðtaka.

Og frælsi samráðingarrætturin skuldi virðast.

At limirnir nú skuldu hava eina lønarhækking var sjálvsagt eitt av krøvunum og ein kardinalspurningur. Vit ynsktu ein trý ára sáttmála, tí okkum var greitt, at skuldi eitt líkinda úrslit spyrjast burturúr, var neyðugt við longri áramáli.

FMR ynskti hesuferð, at arbeiðsgevararfeløgini samráddust hvør sær við okkum.

Samráðingarnar gingu sum heild væl. Fundirnir vóru hildnir hjá okkum og hálvar og heilar dagar hvørja ferðina.

Tá deadline nærkaðist vistu báðir partar, at vit ikki kundu náa á mál uttan okkurt serligt hendi og vit tvíhildu um, at deadline skuldi halda.

Á fyrst samráðingarfundinum vóru vit komin við tí hugskoti at royna millumgongufólk, um vit sóu at ov langt var millum partarnar, áðrenn freistin var úti. Hetta var aftur umrøtt. So skeyt

sáttmálapartur okkara upp at royna eina „seming“ uttan semingsfólk. At partarnir møttust á neutralum staði og vit vóru til dystin fús.

Sjálvan fyrsta oktobur kl. 14:30 undirskrivaðu partarnir sáttmálan. Tað tók okkum 25 tímar á Hotel Føroyum. Áður hava vit brúkt góðar 100 tímar saman við semingsfólki.

Álitisfólkini, ið fjølment møttu til fundar kl. 14:00, tóku væl ímóti tí semjuuppskoti, vit lögdu fyri tey. Tað var lívgandi og ein góð kensla at merkja stuðulin.

Kr. 440,- fyrsta árið. Kr. 190,- pluss 0,9 % annað árið og 1,9 % triðja ári, eru tøluni. Harumframt hava vit fingið aðrar ábøtur og týðandi avtalur. Vit hava avtalað felags átøk, sí aðrastaðni í blaðnum viðv. ráðstevnuni um sosialan kapital í NLH í apríl og eisini avtalu um rúmliga arbeiðsmarknaðin, fingið vit við í trý ára sáttmálan.

At vit megnaðu at fáa kr. 440,- í lønarhækking um mánaðin fyrsta árið, lá ikki í kortunum. Tað er onki yvir at dylja, at fleiri viðurskifti og m.a. hetta, eru vit fegin um at fáa við í avtaluna. Eisini orðingin um rúmliga arbeiðsmarknaði, hevur stóran týðning fyri okkum og fegnast vit um, nú er veruleiki.

Og so, – at vit lyftu uppgávuna og megnaðu at fáa differentieringina burtur. Frælsi samráðingarrætturin er grundarsteinur og vit hava virt og vart rætt okkara.

Ikki kann sigast annað enn, at sermerkta semingsroyndin sum heild hepnadist væl. Báðir partar vístu ein stóran vilja at røkka eini semju og tað eydnaðist okkum.

Semjuna við Kommunala Arbeiðsgevarafelagið undirskrivaðu vit 23. novembur. Fundur var við álitisfólkini á kommunala økinum tann 22. og eisini

tey tóku væl ímóti semjuni. Henda semjan hevur, umframt tær ábøturnar vit fingi í hús við Fíggjarmálaráðið, eisini hevði aðrar ábøtur, m.a. at partarnir fara undir arbeiðið við eini felags almennari lønarskipan, og tað kunnu vit ikki annað enn fegnast um. At vit arbeiða framatlítandi er fyri okkum bæði umráðandi og neyðugt.

13. desember, knappar trýggjar vikur undan freistini, undirskrivaðu vit avtalurnar við Føroya Arbeiðsgevarafelag viðvíkjandi Posta og Føroya Tele. Sáttmalarnir byggja á sama karm, ið annars er avtalaður á privata arbeiðsmarknaðinum. 1,13% fyrra árið og 1,89% seinna árið.

Talan er um tvey ára sáttmálar, galdandi frá 01.01.2013 til 01.01.2015

Eisini her fingið vit samráðst okkum til aðrar ábøtur í sáttmálanum, m.a. orðing um rúmliga arbeiðsmarknaðin, serligar viðbøtur o.a.

Allar avtalurnar eru at síggja á heimasíðu felagsins og nomið verður eisini við samráðingarnar, semingsroyndina og semjunar á aðalfundinum

Skerjingar

Eisini síðani seinasta aðalfund hava skerjingar rakt fleiri av limum felagsins.

Bæði á Posta, Ferðaráði Føroya, í Kringvarpinum og seinast eisini á TAKS, hava limir felagsins fingið hoyringsskriv um uppsøgn vegna sparingar. Starvsfólk við hollari vitan, førleikum og mong við drúgvum royndum, ið hava tænt Føroya fólk væl.

At fáa eitt uppsagnarskriv, er ein missur fyri hvønn einasta tað rakar. Og tað er sanniliga eisini ein missur fyri samfelagið og kann ikki gerast upp í peningi.

Avleiðingin av hesum støðugu skerjingum gerst versnandi tænaustøði,

størri niðursliting, færri inntøkur og eisini at inntøkukeldur verða turrlegdar.

Skerjingar og niðurlaðingar skapa ikki vøkstur. Inntøkur landskassans mugu økjast og neyðugt er at breiðar, berandi langtíðar semjur verða gjørdar á tingi.

At fáa undirskotið á fíggjarlógini burtur í 2016 við skerjingunum, avtøkum og samanleggingum, er ikki ein visión til gangs fyri landið og fólknið her býr.

Heldur skulu fleiri inntøkur fáast til vega, og Fólksins Ogn, um væl umsitin, er ein rík inntøkukelda.

Havsins gráa gull hevur í øldir verið okkara. Raskt fólk hevur troytt og virka til felags gagn. Og avkastid av ogn okkara er so stórt, at um vilji er at skipa viðurskiftini soleiðis, at vinningurin verður býttur meira kristiliga enn í dag, ja, so eru vánirnar fyri fólknið her búleikast góðar.

Almannaverkið

Summarið 2011 var enn ein av hesum sokallaðu „politisku avgerðunum“ tikin. Almannaastovan og Nærverkið skuldu leggast saman í ein.

At Almannaastovan og Nærverkið skuldu verða ein og sami stovnur er møguliga skilagott og nú er samanleggingin veruleiki. Almannaastovan er størsta almenna arbeiðsplássið her heima.

Tað sum ikki ber til at skilja og ikki kann góðtakast er, at politiski myndugleikin ikki kann um, at hetta eru ætlanir, væl at merkja innan nøkur avgerðin er tikin, og at síðani fer arbeiðið í gongd at greina og meta, so avgerðin er vigað og væl gjøgnumarbeidd, innan hon verður tikin.

Sum sagt, er tað møguliga eitt gott hugskot at leggja hesar stovnar saman.

Tað sum er so týðandi er, at manngongdir verða fylgdar, tí eisini skilagóðar avgerðir, ið ikki eru allýstar og vælgrundaðar, fáa skot fyri bógvin og møta mótstøðu, tá tilgongdin ikki er nøktandi.

Álitisfólk og starvsfólk skulu verða kunnað í góðari tíð og verða tikin við uppá ráð og vera við í tilgongdini, tá broytingar ætlandi skulu henda. Sáttmálin ásetir hetta og tað er so sjálvsagt, at ert tú við í tilgongdini, fært høvi at brúka tína vitan og ávirka støðutakanina, ja, so fært tú eisini ognarlut og fært tikið tað nýggja til tín á heilt annan hátt, enn verður tað smoygt niðuryvir høvdið á tær.

Vit hava havt fleiri fundir og tætt samskiptið við álitisfólkini í Almannaastovninum seinasta árið. Somuleiðis fleiri fundir við leiðsluna og eisini samstarva við onnur fakfeløg um viðurskiftini.

At leggja tveir stovnar saman er eitt stórt og drúgt arbeiði.

Stóru broytingarnar skapa órógv og ørkymlan og spurningarnir eru nógvir.

At álitisfólkini eru heilt konkret við í tilgongdini er sera umráðandi og at leiðslan lurtar og lagar tillagingarnar eftir tí, tey leggja dent á, tí starvsfólkini eiga ta týðningarmiklu vitanina og serkunnleikan, ið stovninum tørvar – eisini fyri nýhugsan og menning.

Lærningar

Vit reistu málið um lærligar og tørvin á teim undir sáttmálasamráðingunum.

Í fleiri ár, eru sera fá tikin í læru innan skrivstovuyrkið í almennu umsitingini.

Kommunali geirin, serliga Tórshavnar kommuna, hevur harafturímóti regluliga tikið næmingar í læru.

Hetta er kanska ikki ein beinleiðis sáttmálaspurningur sum so. Tó er hetta eitt týðandi mál fyri framhaldandi

menningina av almennu umsitingini. At seta fólk við, ið hava nomið sær útbúgving innan skrivstovuyrkið.

Eisini er umráðandi fyri samfelagið, at tey ungu hava fleiri og fjølbroyttar útbúgvingarmøguleikar.

Arbeiðsgevarasíðan segði seg eisini taka málið í stórum álvara og at hetta var eitt mál, tey vildu raðfesta.

Vit hava síðani sæð fleiri umsóknir eftir lærlingum og kunnu bert fegnast um, at økið verður raðfest og at almenni arbeiðsgevarin, hevur gjørt álvara av sínum ætlanum.

Hetta fer heilt víst at vera samfelagnum til gagns.

Fakfelagssamstarvið

Eftir sáttmálasamráðingarnar fyri einum ári síðani, eftirmettu fakfeløgini í Fakfelagssamstarvinum gongdina og støðuna.

Niðurstøðan var, at samstarvið er týðningarmikið og skal halda fram.

Forkvinnur- og menn hittast regluliga á fundi og vit fegnast um, at Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar aftur er við til fundirnar.

Umsitingarnar halda eisini regluligar fundir.

Saman hava vit møtt til fleiri hoyringar hjá ymsu lógtingsnevndunum, sent felags skriv og ummæli.

At tað er í felagsskapi, vit standa sterkast, svitast ikki.

Visiónsarbeiði

Nevndin hevur síðani í summar arbeitt við vísiðum fyri felagið.

Bogi Eliassen, samfelagsfrøðing, hevur verið konsulentur og processtýrari í hesum arbeiði.

Hetta hevur verið gagnligt og læruríkt.

Á álitisfólkafundinum í desember

mánaði luttók Bogi og álitisfólkini vórðu kunnað og tikin við uppá ráð.

Nærri verður greitt frá arbeiðnum, niðurstøðum og málum á aðalfundinum.

LÍV

Í mai 2012 handaðu fleiri av føroysku fakfeløgum Vinnumálaráðnum eitt boð uppá at keypa 50% av Føroya Lívstrygging. Fakfeløgini settu í vár ein bólk við fimm umboðum fyri feløgini at arbeiða víðari við málinum.

Drúgva tilgongdin, sum m.a. fevndi um eina gjølla kanning og meting av Føroya Lívstrygging, er nú komin so langt, at treytaður keypsáttmáli varð undirskrivaður tann 14. desember 2012 á Føroya Lívstrygging.

Bólkurin av fakfeløgum keypir helvtina av partabrøvunum, og samstundis fær Ognarfelagið Lív, sum umboðar allar tryggingartakarar í Lív, hina helvtina handaða frá Føroya Landsstýri.

Keypið er treytað av, at Tryggingar eftirlitið og avvarðandi myndugleikar góðkenna tað.

Keypið av helvtini av Lív vísir á móguleikar fyri øktum samstarvi innan føroysku fakfelagsrørsluna, heldur fakfelagsbólkinum. Hetta er undirbygt av góða samstarvinum innanhýsis í fakfelagsbólkinum, millum fakfeløgini og samstarvinum við Vinnumálaráðið og Ognarfelagið Lív.

Fyri tey 18 fakfeløgini, sum eru við í keypinum, er endamálið við keypinum at tryggja limunum eina so góða pensjónsuppsparing, sum gjørligt.

Fremsta áhugamálið er, at pensjónsuppsparingarnar geva eitt so gott avkast, sum móguligt, at váðin av íløgum er sum minst, og at umsitingin av eftirlønunum er so góð og bílig sum gjørligt.

Feløgini meta keypið verða eitt stórt framstig fyri fakfelagsrørsluna og føroyska samfelagið.

Í hesi drúgvu tilgongd, er vordið okkum greitt, at onkur broyting er gjørd, ið LÍV ikki hevur sent kunning um.

Rentan er og hevur leingi verið lág og landskassaveðhaldið stórt. Eigarin hevur gjørt greitt, at táttast skal í og veðhaldið tálmost, ja minkast.

Ein broyting er, at fólk við kapitaluppsparing kunnu ikki longur verða verandi í LÍV 1, tá tey gerast 67 ár. Tá mugu tey antin velja at flyta eftirløn-aruppsparingina í LÍV 2, marknaðar rentu, ella taka peningin út.

At eigarin, Føroya Landsstýri, krevur inntriv at tálma veðhaldinum, er ein avgerð, eigarin hevur tikið, tí hann hevur mett hetta neyðugt.

Tað er tó sjalvsagt ikki í lagi, at kundarnir ikki fáa slíka kunning skjótast tilber og hetta hava vit gjørt eiganum greitt.

Samskiptið og kunning er alneyðug, so kundarnir kenna viðurskiptini.

Hetta er eisini eitt øki, vit ynskja styrkt.

Vit vita, at LÍV ætlar at uppraðfesta kunningarpartin og m.a. eisini arbeiðir við alternativum til teirra, ið gerast 67 ár og hava polisur í LÍV 1.

Tað fegnast vit um.

Samlagstryggingin

Aðalfundur Samlagstryggingargrunnsins verður aftur í ár hóskvöldið eftir aðalfund felagsins. Í ár verður aðalfundurin tískil 14.03. og verður hann í hølum felagsins.

Nevndin hevur arbeitt við støðugt at lækka tryggingarprosentid og er tað í dag 1 %. Hetta eina prosentid verður fyrst tikið av eftirlønuppsparingini,

lagt afturat a-inntøkuni, skattað og síðani flutt grunnin.

Øll útgjöld eru skattafrí og tí er tað skattaður peningur, ið verður fluttur í grunnin.

At gjaldið støðugt er lækkað, merkir ikki, at okkara tryggingar hava verri dekning enn áður. Heldur er okkara samlagstryggingin styrkt.

Seinast keypt er hjúnafelaga/samlivaradekningur og fyri sama kostnað. Hesin merkir, at missir limur makan, fær limur útgoldið helvtina av egnu lívstryggingarupphæddini.

Málið er áhaldandi at betra um tær tryggingar, vit hava teknað og at kostnaðurin er so sámuligur, sum tilber.

Limir felagsins, ið starvast hjá SEV, eru nú eisini við í okkara samlagstrygging. Áður hava tey havt aðra trygging, ið SEV hevði teknað teirra vegna.

At limir felagsins nú eru savnaðir og umfataðir av somu trygging, fegnast vit um.

Eftirlønin

Vit hava bíðað eftir eftirlønareformi, ella pensiónsnýskipanin, í fleiri ár. Tað var lítið í restaði í, at fáa eitt heilskapað uppskot á heysti 2011.

So varð okkara eftirlønarskipan kollrend av undanskatingini.

Hetta mál, pensiónsnýskipanin, hevur drigið út í fleiri ár. Hon var næstan í pottinum tá.

Fakfelagssamstarvið hevur skrivað fleiri hoyringsskriv higartil. Og tað gera vit aftur nú eisini, tí nú er aftur komið lógaruppskot til hoyringar.

Vandamálið er tó m.a., at hetta er bert partur av eini samlaðari heild, ið er sent til hoyringar. Og vit gera greitt, at lógaruppskotið má sendast til hoyringar sum ein heild. Ikki í bitum, so heildin verður mist burtur.

Eisini bólkurin av feløgum, ið keypa LÍV, sendir hoyringssvar.

Nærri verður at frætta á aðalfundinum

Breitt samstarv og álit eru neyðug, skulu reformar setast í verk og fólkið taka væl ímóti teimum.

At byggja upp tekur langa tíð – at bróta niður ongan tíð.

ALS

Fyri kortum hevur málið viðvíkjandi stjóranum fyri ALS fylt nógv í miðlunum og eisini hjá okkum fakfeløgum.

Eitt mál, ið viðførði, at feløgin á almenna arbeiðsmarknaðinum heittu á Stýrið fyri ALS at leggja frá sær. Fyrst greiddi hann sjálvur frá, at hann hevði sagt seg úr starvinum. Dagin eftir greiddi nevndarformaður frá, at stjórin hevði sagt upp og at avtala var gjørd um eitt ára lön. Eini 900.000 krónur frá ALS og kr. 300.000,- frá Trygdargrunninum. Henda seinna upphæddin lön, ið stjórin átti til góðar frá Trygdargrunninum fyri tvey ár.

Vit vita øll, at sigur tú teg sjálvan úr starvi, fært tú ikki uppsagnarlön. So her ruggaði ikki rætt. Sannleikin var tann, at Stýrið ikki longur hevði álit á stjóranum og tí hevði gjørt eina fráfaringsavtalu, sera lukrativa avtalu, við stjóran. Ikki eru nógvir mánaðir síðani, at sama stýrið tvíhelt um, at neyðugt var at gera munandi broytingar, skerjingar, í útgjaldinum frá ALS. – sí brot úr mótmælisskrivinum, feløgin tá sendu, seinni í hesum broti.

Stýrisumboðið fyri fakfeløgin á almenna arbeiðsmarknaðinum innkallaði feløgin til fundar. Eftir fundin tóku feløgin samanum, og avgjørdur at heita á stýrið um kollektivt at leggja frá sær alt fyri eitt.

Landstýrismaðurin í vinnumálum koyrði nevndarformannin frá og tveir stýrslimir hava lagt frá sær. Hini umboðini hava ikki trekt seg. Stýrið er valt fyri eitt fýra ára skeið og val verður í heyst.

Tað er at siga, at okkara umboð annars hevur gjørt eitt gott arbeiði í ALS Stýrinum í nógv ár. Vit hava havt eitt regluligt samskipti, kjakast og fingið kunning um viðurskiptini og støðuna hjá grunninum.

At málið kom fram og innlit bleiv givið, hevur íhvussu er havt ta positivu avleiðing, at tá tað nú bleiv sókt eftir stjóra, er lønin endurskoðað og lækkað. Gylt lógvatøk skulu heldur ikki góðtakast. Hinvegin skulu greiðar setanar- og uppsagnartreytir galda.

Hetta bæði harmiliga og keðiliga mál, fer vónandi eisini at hava við sær, at barnið framyvir verður kallað við sínum rætta navni.

Brot úr mótmælisskrivinum, sent 03.05.2012:

.....At neyðugt er at tálma útreiðslum grunnsins eru fakfeløgin greið yvir og samd um, tó kunnu vit ikki góðtaka, at tey arbeiðstøku skulu bera so stóran kostnað av broytingunum.

Vit taka als ikki undir við at bíðidagar aftur verða ásettir. Heldur skal lógarbroyting gerast, sum ásetir treytir, um fólk gerast arbeiðsleys fleiri ferðir innan stutt tíðarbil.

Hámarkið á kr. 600.000,- skal avtakast og inngjaldið í grunnin kann økjast, at avmarka tapið í grunninum.

At skerja hægsta útgjaldið við kr. 2.500,- kunnu vit heldur ikki taka undir við. Hetta er ein alt ov stór skerjing.

Vit eru fullsamd um, at tað eru partarnir á arbeiðsmarknaðinum, og einans

teir, ið vara av ALS – og Løgtingið skal ikki taka Stýrið av ræði.

Vit heita tískil á Stýrið at endurskoða teirra tilráðing og skipanina og at málið verður tikið aftur úr tinginum.

At seta ferð á búskapin, skapa störv og steðga skerjingum, hetta kunnu landsins myndugleikar avgera, so eisini støðan hjá ALS grunninum verður munandi styrkt“.

Fasti gerðarrættur

Støðan er hin sama í málinum um verkfallið hjá Sjúkraflutningstænastuni. Enn er úrskurður ikki sagdur.

Úrskurðurin hjá fasta gerðarrætti, tá Sjúkraflutningstænastuna var í verkfalli á vári 2010, var tann, at verkfallið var heimilað stríðsstig, men fráboðað við ov stuttari freist.

Øll fakfeløgini, bæði á almenna og privata arbeiðsmarknaðinum, vóru púra samd um at gerðarrætturin var farin út um sínar heimildir, at hann yvirhøvur segði úrskurð um freistir.

Vit hava onga fráboðanarfreist, so einfalt er tað.

Øll standa saman um hetta álvarsmál. Málið bleiv seinni kært og hevur fasti gerðarrætturin avgjørt, at málið er av slíkum prinsipiellum slagi, at tað verða allir átta dómarmar, ið skulu døma í málinum. Væntandi var, at málið kom fyrri á vári 2011, síðani í 2012, men enn er úrskurður ikki sagdur. At málið er serstakt og drúgført er greitt, og vit vita eisini, at onnur viðurskifti hava seinkað gongdini. Starvsmannafelagið hevur tó gjørt greitt, at nú er so long tíð umliðin, at málið má fyrri gerðarrættin nú.

Onnur mál hava verið og eru á veg í gerðarrættin. Okkurt mál er eisini semju fingin um við arbeiðsgevarasíðuna, júst áðrenn ásettan fund í fasta gerðarrætti.

Á aðalfundinum verður fasti gerðarrættur eisini umrøddur.

Tiltøk, síðan seinasta aðalfund

Atgongumerki til Summarfestivalin

Eisini í fjør fingi limir móguleika at ognar sær bíligari atgongumerki umvegis felagið. Tá kostaðu atgongumerkini kr. 650,- Øll 200 atgongumerkini blivu seld.

Vit eru í lötuni í holt við at selja sama tal av atgongumerkjum, ið vit hesuferð selja fyrri kr. 580,-

Tey eru um at vera útseld.

Álitisfólkaskeið við Gjógv

2 grundskeið vóru á vári og 2 framhaldsskeið á heysti 2012, fyrri nývald álitisfólk. Hesi vóru hildin við Gjógv. Hetta eru tríggja daga internatskeið. Vit høvdu umleið 31 nýggj álitisfólk í alt á skeiði.

Álitisfólkaskeið við Norrønu

Í sambandi við at felagið fylti 50 ár í 2011, var ætlanin at halda skeið fyrri verandi álitisfólk umborð á Norrønu og í Íslandi tað árið. Nærri lýsing er í brotinum um álitisfólk.

Hetta skeiðið var hildið 4 – 7. juni á veg til Íslands. 50 luttakarar vóru á skeiðnum.

Evni og fyrilestur á vóru hesi:

Fyrisitingarlógin og lógin um alment innlit, Sigmund Poulsen
Álitisfólkaskipanin – rættindi og skyldur, Onnu Johannesen
Happing, Rigmor Dam
Trivnaður og samskifti, umframt kunning um ALS, Bergtóru Høgnadóttir
Vit fingi eisini frágreiðing frá fakfelagnum AFL um teirra arbeiði, tá vit vitjaðu tey á Reyðarfirði.

Vitjan á stovnum

Síðan seinasta aðalfund hava vit havt ein vitjanardag og tað var á stovnum í Tórshavn 21 mars. Vit deildu nevnd og umsiting í tveir bólkar, soleiðis at vit náddu so nógv stovnar sum til bar. Henda dagin vitjaðu vit:

Føroya Tele

SEV

Havstovuna

Landssjúkrahúsið

Tórshavnar kommunu (Stjórnarskrivstovuna og snarskrivstovuna)

Barnatannlæknastovuna

Brandstøðina

Mentamálaráðið

Akstovuna

Heilsufroðiligu Starvsstovuna

Sí eisini næsta brotið um vitjanir kring landið, har nærri lýsing er.

Fyrilestur við Niclas

Hera Jákupsyni

Norðurlandahúsið var karmur um fyrilesturin við Niclas Hera Jákupsyni tann 21. Mars 2012. Evnið var: „Út við strongd – inn við lívsgleði“

Fyrilesturin var limatiltak og so at siga fullur salur. Eini 400 limir møttu og tiltakið var ókeypiss.

Afturmeldingarnar frá limum vóru sera jaligar, og vit fegnast um, at limir fingi nøkur góð gullkorn við sær heim aftur.

Nevnd og umsiting á

vitjan kring landið

Síðani á vári 2009 hava nevnd og umsiting verið og vitja limanna arbeiðspláss kring landið. Ætlanin er, at hetta verður ein afturvendandi táttur í eini fastari legu.

Seinni í ár fara vit undir aðru rundferðina.

Vit gleða okkum til framhaldandi at vitja kring landið

Vit meta tað av stórum týdningi, bæði fyri nevnd og umsiting og limir felagsins, at vit kunna hittast á henda hátt. Vit hittast, andlit til andlits og vit fáa nærri innlit í tey alskyns starvsøki, limirnir røkja.

Vit ynskja at nevnd og umsiting gerast meira sjónlig fyri limirnar og vónin er, at vit øll á henda hátt kenna okkum tættari hvørjum øðrum í felagnum.

Okkara fatan er, at vitjanirnar hava verið jaliga móttiknar av limunum. Vit eru sera fegin um ta kunning og vitan, vit hava fingið frá tykkum og takksom fyri blíðskapin, okkum hefur verið sýndur allastaðni.

Vit gleða okkum til framhaldandi at vitja kring landið.

Stovnan av fakkbólum

Starvsmannafelagið hefur arbeitt í longri tíð við at endurskoða bygnað felagsins. Ein arbeiðsbólkur saman við einum fylgibólki, hefur arbeitt og fyri-reikað hetta arbeiðið.

Sum vit vita, fevnir Starvsmannafelagið sera breitt fakliga. Tí var mett, at tað var tørvur á at skapa eitt fakligt umhvørvi fyri okkara limir. Endamálið við fakkbólkinum er at virka fyri fakligari menning, áhugamálum og styrkja samstarv og samanhald.

Niðurstøðan av fyrireikingunum er, at ætlandi verða 19 fakkbólkar í felagnum. Tá hava vit, í flestu førum, samansjóðað fak, vit meta eru „í familju“ við hvørt annað, í hesar bólkar.

Trý áhugafeløg hava verið aktiv í árávís. Tey eru: Bókavaraðafelagið, Læknaskrivarafelagið og Sosialráðgevaafelagið. Tey eru sjálvsagt stovnað fyri árum síðani og eru íroknað teir 19. So vit stovna tiskil 16 fakkbólkar.

Higartil hava vit stovnað niðanfryri-

standandi bólkar, og er arbeiðsnevnd vald fyri hvønn teirra at sjóseta teir.

Biolog- og laborantfólk, í nevndini eru: Ann Siri Hentze, Jórún Mørkøre, Kristin Baldvinsdóttir og Mourits Mohr Joensen.

Dagrøktarar, í nevndini eru: Diana Nielsen, Lis N. Hansen, Miriam Joensen

KT-fólk, í nevndini eru: Bjarni Fríðberg, Brian Sjúrdarson, Dávur Ey. Sørensen og Signy Hansen

Roknskaparfólk o.o., í nevndini eru: Eimi Fossdalsá, Elsa Reinert og Jákup Danielsen

Savnsfólk, í nevndini eru: Hanna Absalonsen, Inga Sørensen, Súsanna Joensen og Tina Jakobsen.

Sjófólk, í nevndini eru: Göran Wennerström, John Kjærbo eystan Á og Súni Drangá

Tilbúgvingarfólk, í nevndini eru: Hans David Hansen, Heiðrikur Christiansen, Heini S. Østerø og Jóannes Weihe

Skrivstovufólk, málsviðgerar o.o., í nevndini eru: Anna Johannesen, Jórún Gaardbo Olsen, Karin Jacobsen og Katrina Steinberg

Postfólk, í nevndini eru: Eyðun Huusgaard, Magnus Hentze og Marianna Nattestad

Nakrir bólkar eru eftir at stovna og í skrivandi løtu eru tað hesir:

Handils- og kunningarfólk o.o.

Miðlafólk

Linjufólk, teknikarar o.o.

Húsavørar, metingarfólk, gartnarar o.o.

Leiðarar

Eftirlitsfólk o.o.

Klinikkassistentar o.o.

Um væl gongur í hond, eru vit komin á mál, tá aðalfundurin er. Nærri verður greitt frá tann níggjunda mars.

Álitisfólkaskeið og val

Í oktober 2013 verður aftur álitisfólka-val. Valið er annaðhvørt ár.

Talið á álitisfólkum er útvíð 130 og seinnu árin hefur talið á nývaldum ikki verið stórt. Vit fegnast sjálvsagt um, at fleiri álitisfólk vilja átaka sær hesa stóru ábyrgd ár undan ári.

Felagið leggur stóran dent á og orku í at menna álitisfólkaskipanina.

Eins og undanfarin ár, verður tí skipað fyri álitisfólkaskeiðum á vári og heysti 2014.

Álitisfólk hava saknað at hildin verða onnur skeið, og á álitisfólkafundi fyri nøkrum árum síðani varð staðfest, at hetta serliga var í mun til tær truplu samrøðurnar.

Í juni mánaði 2012 var sera áhugavert og væleydnað álitisfólkskeið umborð á Norrønu, bæði meðan hon lá við kei í Havn og á Seyðisfyrði, í lantum hølum í Íslandi og á veg heimaftur. 50 fólk luttóku.

Hetta skeiðið skuldi ætlandi haldast í 2011, men sum áður greitt frá, avlýstu vit tá, vegna tess, at lønarviðurskiftini hjá íslensku starvsfólkini umborð, ikki vóru eftir føroyskum sáttmála ella sáttmála, ið føroyskt fakfelag hevði góðkent.

Vit vildu ikki góðtaka, at grundleggjandi viðurskifti ikki vóru í lagi.

Broytingar hendu umborð, og hvør veit, um ikki ein orsök til tess var, at vit ikki vildi góðtaka viðurskiftini í 2011.

Vónin er, at mong kend álitisfólk aftur verða at síggja, tá valið er av í heyst eins og tað somuleiðis er týðningarmikið at seta nýggj við.

Øllum tykkum, ið higartil hava átiði tykkum hesa stóru ábyrgd og tykkum sum fara at átaka sær hana, takka vit hjartaliga.

Leiklutur tykkara er ómissandi fyri felagið og fakfelagsrørsluna.

Starvsblaðið og heimasíðan

Starvsblaðið hevur í mong ár verið týðandi partur av kunning felagsins. Blaðið kemur út fyra ferðir um árið, eina ferð um ársfjórðingin. Blaðið er størri enn áður, tá tað kom út eini fimm, seks ferðir um árið. Framvegis er endamálið, at blaðið er so viðkomandi og upplýsandi sum gjørligt.

Rit og Ráð við Torfinni Smith er holli samstarvsfelagin í sambandi við Starvsblaðið.

Heimasíðan verður javnan dagførd við kunning og tíðindum. Málið er, at síðan verður ein virkin viðspælari í almenna orðaskiftinum og viðkomandi fyri limir felagsins.

Umframt heimasíðuna, hevur felagið eisini eina síðu á Facebook.

Rigmor Dam varð vald á ting á heysti 2011 og er í farloyvi úr starvi sínum.

Vit søktu eftir ráðgeva fjórvár, eitt tíðaravmarkað starv. Umframt tíðindapartin, so vóru uppgávurnar m.a. eisini greiningar og taltifar í sambandi við samráðingarnar, ið vóru í hondum.

Nevndin avgjórði at seta Beintu Löwe Jacobsen, journalist og samfelagsfrøðing, í starvið sum ráðgevi. Fyrsta desember fór Beinta í annað starv.

Nevndin fer í vár at taka støðu til, hvussu hesin parturin av arbeiðnum skal skipast framvir. Okkum tørvar, at kunningarparturin verður raðfestur,

eins væl og at umsitingin sum heild hevur góðar karmar at virka undir.

Fólkafundurin 2012

Í døgnum 21. og 22. septembur var Fólkafundurin 2012 hildin í Hoyvíkshøllini. Starvsmannafelagið luttók á Fólkafundinum við einum bási, har vit settu fokus á okkum sum felag og vitjandi kundu fáa faldarar um virðisgrundarlag, hvørji rættindi limur hevur, kunning um okkara eftirlønarskipan v.m.

Felagið hevði nógva vitjan á básinum og sjálvsagt fall prátið inn á sáttmálasamráðingarnar, sum vóru ígongd. Umframt básar so vóru nógv almenn tiltøk so sum fyrilestrar, politikkur o.a.

Fólkafundurin er eitt tiltrongt tiltak, har tilber at skifta orð um alskins samfelagslig viðurskifti og at møta fólki, sum taka avgerðir, eins og at netverka um felags áhugamál.

Vónandi verður Fólkafundurin eitt afturvendandi tiltak, og vit luttaka heilt vist aftur.

Felagshølini

Góðu høli felagsins í J.H. Schrøtersgøtu 9 eru nógv nýtt og umbiðin. Tey eru væl umtókt av limunum eins væl og mongum øðrum.

Her er nógv virkseimi. Skeið, felagsfundir, ymiskar veitslur og hald. Barnadópar, føðingardagar, brúdleyp, konfirmatióinir, ervi og aðrar týðandi løtur í lívinum hava hølini verið karmur um.

Tað er hugaligt at áhugin er so stórir millum limirnar og at hølini verða gagnnýtt.

Eisini garðurin sunnanvert húsini er sera væl umtóktur og er vakur at skoða og njóta allar árstíðir.

Atkomumøguleikarnir til niðaru hæddina eru góðir, eisini hjá fólki í koyristóli. Tað er ein sjálvsagdur rættur

at atkomumøguleikar eru í lagi. Enn manglar tó lyfta í húsunum.

Sum greitt frá í fjør, er soppavøkstur staðfestur í húsunum.

Tí er neyðugt at umvæla húsini.

Vegna tess, at neyðugt er at umvæla, so er ætlingin eisini at fáa lyft yvirtromina og innrætta loftið, so rúmsáttari verður. Hetta varð greitt frá á farna aðalfundi og tikið verður aftur aftur málið á komandi aðalfundi.

Summarhúsini við Gjógv og í Skálavík

Fremsta uppgáva Starvsmannafelagsins er sjálvandi at tryggja limunum so góð lønar- og starvsrættindi sum tilber.

At eitt fakfelag eisini er virkið á øðrum økjum, soleiðis at limirnir merkja teir eru í einum góðum felagsskapi, meta vit sum eina uppgávu hjá okkum sum fakfelagi.

Tað kann vera á fleiri økjum. Sum til dømis at bjóða limum at frítíðin kann verða notin í hugnaligum umhvørvi í føguru náttúru okkara og fyri upphædd, ið er sámulig.

Tað er gott at kunna ferðast í egnum landi.

Vit framleiga húsini „í Stólpa“ við Gjógv, og hevur undirtøkan verið sera góð, serliga summarhálvuna.

Avtalan við eiganar er endurnýggjað ár undan ári í fleiri ár.

Tilber at kanna á heimasíðu felagsins: www.starvsmannafelag.fo nær húsini eru tøk. Eisini kannst tú ringja til felagið seinnapartar ella senda eitt teldubráv at umbiðja húsini.

Summarhús okkara í Skálavík vóru tikin í nýtslu á heysti 2010.

Alskyns hentleikar eru í húsunum og tey eru snøgg.

Vit feignast um at hetta gjørdist veru-

leiki. Húsini eru bæði umhvorvisvinalig og atkomulig hjá fólki í koyristóli.

Grundtekið átti Postfelagið og tá Postfelagið og Starvsmannafelagið lögdu saman í 2007, var grundtekið við í samanleggingini.

At gagnnýta hetta aktiv var ongantíð ivi um, og á Oyrarvegi 13 í Skálavík stendur snotuligt summarhús, ið limir felagsins eiga. Húsini verða málað í summar. Vit lögdu tíð av í fjør, so ongin er í húsunum í meðan. Eisini verður økið kring húsini liðugtgjørt. Hetta hevur sjálvsagt verið ætlingin av fyrstan tíð og í fjør sendu vit fyrispurning til Skálavíkar kommunu í mun til økið kring húsini.

Limirnir hava tikið serstakliga væl ímóti húsunum og mong hava longu verið og ferðast í Skálavík. Enntá um jóltíðir hevur glæman frá kertuljósum bleiktra í vindeygnum.

Húsini eru sera nógv umbiðin, so umráðandi er at bíleggja í góðari tíð.

Ikki kann sigast annað enn at nýggju summarhúsini eru ein góð íløga.

Dansk Folkeferie

Fleiri ár eru liðin, síðani Starvsmannafelagið á fyrsta sinni gjørdi avtalu við Dansk Folkeferie. Avtalan inniber, at limir felagsins kunnu fáa avsláttur av teirra ferðatilboðum í Danmark og aðrastaðni. Hesi tilboð hava havt áhuga millum limirnar og fleiri hava gagnnýtt móguleikan fyri avsláttri.

Á heimasíðu okkara ber til at lesa meira og heimasíða Dansk Folkeferie er: www.folkeferie.dk – V

Tilboð, ið fyrítøkur veita limum felagsins

Í nøkur ár hava vit lagt okkum eftir og arbeiða áhaldandi við at útvega limum tilboð, sum vit kenna tað frá øðrum londum.

Tað eru fleiri handlar, virki, matstovur o.ø. vit hava sett okkum í samband við hesi árin. Limaskarðin er stórur í føroyskum høpi og fleiri fyrítøkur hava sýnt áhuga.

Avtalan er, at limir okkara fáa avsláttur og fyrítøkurnar fáa ókeypis lýsing á heimasíðu okkara og hava eisini havt lýsing í Starvsblaðnum.

Avsláttaravtalu finna tit á heimasíðuni.

Vit vita, at fleiri nýta móguleikan at fáa avsláttur av vørum og tænastrum. Hetta er lætt og ómakaleyst, tú visir bara limakortið, tá rindast skal.

Um onkrum onkursvegna manglar sítt limakort, so ringir ella skrivar tú til felagið og fært kortið sendandi.

Norðurlandskt og altjóða samstarv

Starvsmannafelagið er limur í altjóða fakfelagsskapinum PSI, Public Services International, – ISKA (Internationalen for Stats- och Kommunalanstallda) PSI hevur 20 milliúnir limir í 640 fakfeløgum í 150 londum kring knøttin.

Formaður nú er onglendingurin Dave Prentis og ítalska Rosa Pavanelli er nývaldur aðalskrivarin. ISKA/PSI varð sett á stovn í 1907.

Eisini í europeiska EPSU, European Public Servants United er felagið limur.

Í norðurlandskum høpi er felagið limur í trimum felagsskapum og einum tvørgangandi.

SUN (Service- och tjenestebenschens Union i Norden), er felagsins fyrsta norðurlandska samstarv, áður kallað DNF, Den nordiske funktionærsammenslutning. Forkvinnan hevur sætið í stýrinum.

Noreg hevur formansskapin, Norsk Arbeidsmandsforbund, og Erna C. Hagensen er forkvinna hesi árin.

Felagsskapurin er býttur upp í serligar arbeidssøki/bransjur.

Í NTR, Nordisk Tjenestemands Råd, eru vit eisini umboðað. Næstformaðurin situr í stýrinum og samskiparin í sekretariatinum.

Hesin felagsskapur umboðar starvsfólk í kommunalum høpi. Felagsskapurin helt í 2012 sína árligu ráðstevnu í Svøríki og 2013 eigur Ísland tær. Londini skiftast um at hava formansskapin eitt ár í senn.

Síðani 2007 hava vit eisini verið limir í NSO, Nordiske Statstjenestemenns Organisation, og eru somuleiðis umboðað í hesum stýri. Forkvinnan í stýrinum og felagsskrivarin í sekretariatinum.

Eisini í NSO hava londini formansskapin eitt ár í senn.

Norska fakfelagið YS Stat yvirtók formansskapin eftir danska HK Stat á ráðstevnunni í Danmark í august 2012. Tískil verður árliga ráðstevnan í Noregi í 2013.

NOFS, sum er norðurlandskur partur av EPSU og PSI, eiga vit eisini luttøku í. Hetta tengt at okkara limaskapi í NTR og NSO

Ráðstevnur

Norðurlandsku fakfelagsskapirnir NTR og NSO hava ráðstevnur á hvørjum ári, og verða ráðstevnur hildnar í tí landi, sum hevur formansskapin tað árið. NTR ráðstevnan var í juni mánaði í Falkenberg í Svøríki, og NSO ráðstevnan var á skeiðstaðnum Klinten í Rødvig í Danmark.

Evnini á hesum báðum ráðstevnum vóru avleiðingarnar av figgjarkreppuni, sum herjar í Europa, og serliga í londunum Grikkalandi, Italia, Spania, Portugal og í Írlandi. Tað er eingin loyna, at tað eru stórir mentanarligir og demokratiskir skilnaðir ímillum londini í suðureuropa og í norðanlondum og hvussu vit hava valt at figgja og skipa okkara vælferðarsamfeløg.

Umframt at hava eitt altjóða evni á ráðstevnunum, so hevur hvørt landið sítt innslag. Í okkara føri var ljós varpað á, hvussu vit hava skipað okkara ALS-skipan, umframt stóru demografisku avbjóðingina vit standa yvir fyri og við eini vaksandi fólkafráflyting.

Í ár hevur Ísland formansskapin í NTR og verður ráðstevnan hildin í Reykjavík seinast í august mánaði. Í NSO hevur Noreg formansskapin, og verður ráðstevnan hildin í Tromsø fyrst í juni mánaði.

Endi

Takk fyri enn eitt hendingaríkt og spennandi ár. Mál felagsins er áhaldandi at styrkja og verja limanna rættindi og kor, og tað er framvegis stavnhaldið.

Vælkomin til aðalfundar, ið hesuferð – og fyri fyrstu ferð verður í Lærarskúlahøllini.

Eginognin minkar

Annað árið á rað kann staðfestast at ognin hjá Samlagstryggingargrunninum minkar. Hetta kemur tó ikki óvart á.

John Kjær

Á aðalfundinum fyrri tveimum árum síðani varð samtykt at inngjaldið til grunnin skuldi lækkast við einum triðingi – úr hálvumøðrum prosent niður í eitt prosent av lönini, ið ein fær. Samstundis varð avgjørt at viðka og betra um tryggingarnar, m.a. við hjúnarfelagsdekningi og gjaldsundantøku, ið røkkur fram til fráfaringsaldur um neyðugt.

Tað kann kanska kennast sum ein andsøgn, at inngjaldið verður minkað samstundis sum tryggingarnar verða betraðar. Hetta ber tó til, tí aðalfundurin tók samstundis avgerð um at sonevnda lokaupphæddin hvørvur úr tryggingarskipanini í 2027. Árin frá 2018 til 2027 verða so nýtt til eina niðurlaðing av upphæddunum, ið verða útgoldnar.

Longu áðrenn aðalfundurin samtykti broytingarnar var greitt, at avgerðin um at minka inngjaldini kemur at hava við sær, at grunnurin, ið annars er sera væl kjølfestur, komandi árin kemur at hava eitt undirskot í rakstrinum og tí kemur at eta av grunnafeinum. Lagt er tó upp fyrri hesum og framrokningarnar vísa, at eingin vandi er fyrri at grunnurin ikki kann svara hvørjum sitt.

Inntøkurnar minkaðu nakað farna ár. Fyrst og fremst av lægri rentuinntøkum, men eisini orsakað av einum lítlum falli í inngjaldinum. Sjálv samlagstryggingin kostaði minni enn árið frammanundan,

men ein lægri bonustilskrivning hefur við sær, at samlaða gjaldið tó „bert“ minkar við 800.000 krónum.

Hetta hefur við sær, at grunnurin annað ár á rað hefur eitt hall, ið liggur oman fyrri 4 milliónir krónur.

Rakstrarhallið verður tikið av eginognini og hefur hetta við sær, at hon minkar. Grunnurin er tó væl fyrri og eginognin er oman fyrri 39 milliónir krónur.

Fremsta virki hjá grunninum er jú at keypa tryggingar, ið geva veitingar við deyða ella við ávísar hættisligar sjúkur. Hóast vit kunnu siga, at skaðagongdin hefur verið góð tí at útgjöldini ikki eru so stór, so er tó einki ár uttan skaða, ið allir hava ávirkan á mannalagnur.

Heldur ikki í 2012 eru vit sloppin undan menniskjaligum missi. Grunnurin hefur havt trý útgjöld í sambandi við deyða og sjev limir hava fingið útgjald í sambandi við hættisligar sjúkur.

Aftrat hesum er lokaupphædd útgoldin 45 fólkum í 2012.

Hóast peningurin, ið varð útgoldin í sambandi við lívs- og sjúkutryggingarnar ongantíð kann viga upp móti missinum av einum persóni ella einari viknandi heilsu, so er hetta vónandi ein hjálp, ið á onkran hátt kann linna um.

Endaligi roknskapurin verður framlagdur á aðalfundinum, sum verður í hølunum hjá Starvsmannafelagnum hóskvöldið 14. mars klokkan 19.

Hjartastartari í húsinum

Starvsmannafelagshúsið verður nógv brúkt av nevnd, starvsfólkum, viðskiftafólki og limum. Ikki minst eru hølini haraftrat útleigað til alskyns tiltøk. Tí mettu vit, at tað er umráðandi at hava ein hjartastartara í húsinum.

Hesin hongur í gongini, beint sum man kemur inn gjøgnum høvuðsdyrnar í J. H. Schrøtersgøtu 9.

Um tað skuldi verði neyðugt at brúka hjartastartaran, so er eitt lykklaskáp við síðuna av, har man hálar lúkuna útfrá, fyrri at fáa fatur í lyklinum til hjartastartarakápið.

Tá ein opnar skápið, so fer at ýla, men tað skal man ikki ræðast. So tekur man boksina út úr skápinum, tekur startarin úr, og opnar lokið á boksini. So byrjar startarin at tosa, og **tað er umráðandi at lurta og gera akkurát, sum startarin sigur.**

Tað hongur eitt skaft saman við boksini, ið er at leggja á bringuna. Hetta er at trýsta á í sambandi við hjartamassagu. Trýst verður í takt við ljóðið frá startaranum.

Um tit skuldu fingið brúk fyrri startaranum, og ikki hava roynt slíkan áður, verið ikki bangin, tit fáa góða vegleiðing.

FØROYA TELE T.

Sáttmálasamráðingarnar við Føroya Arbeidsgevarafelag um sáttmála fyri Føroya Tele og Posta

Nýggjur 2 ára sáttmáli galdandi frá 1. januar 2013 til 1. januar 2015 varð undirskrivaður 13. desember 2012 fyri sáttmálaøkini Føroya Tele og Posta.

Í sáttmálaskeiðinum hækka lønin

- 1. januar 2013 við 1,13%
- 1. januar 2014 við 1,89%.

Hetta er sama lønarhækking sum hini fakfeløgini á privata arbeidsmarknaðinum hava fingið.

Harumframt eru broytingar gjørdar í vaktargjöldum, soleiðis at framyvir verða vaktargjöldini ein prosentpartur av einum lønarstigi. Hetta viðførir at vaktargjöldini hækka samstundis sum lønin hækka.

Uppsagnartíðin hjá starvsfólki, sum eru vald til álitisfólk, verður longd, soleiðis at ein mánaður verður lagdur afturat tí uppsagnartíð, sum starvsfólkið hevur vunnið sær.

Umframt omanfyri standandi broytingar eru eisini aðrar ásetingar broyttar viðv. hvílitíð, eyka samsýning fyri at arbeiða á útoyggj, undantaki í samband við verkfall v.m.

Eins og í semjunum við Fíggjarmálaráðið og Kommunala Arbeidsgevarafelagið er avtalað protokollat um „Rúmliga arbeidsmarknaðin“.

Sí annars semjuna á heimasíðu felagsins.

norden
Norðurlandahúsið
í Føroyum

Felags átak 8. apríl 2013 í Norðurlandahúsinum

Í semjuni, sum varð gjørd millum Starvsmannafelagið og Fíggjarmálaráðið og Kommunala Arbeidsgevarafelagið tann 1. oktober 2012 er avtalað:

„Felags átak. Partarnir eru samdir um at fara undir í felag at skipa fyri átøkum, sum kunnu økja trivnaðin í tí almenna og kommunala geiranum.“

Eisini koma Posta og Føroya Tele at luttaka í hesum felags átaki.

Átakið verður tann **8. apríl í Norðurlandahúsinum**, tá ið vit fylla húsið við álitisfólki og varaálitisfólki, leiðarum, stjórum v.m.

Fyrireikingarnar eru byrjaðar, og fara tit at frætta nærri um skrána fyri dagin so skjótt sum hon er liðug. Setið tí longu nú kross í kalendaran tann 8. apríl, allan dagin.

Hetta fyrsta átakið hevur yvirskriftina **„Sosialur kapitalur – ein íløga í tað góða arbeidslívið“**.

Dagurin verður skipaður við fyrilestri, royndir við at arbeiða við sosialum kapitali á arbeidsplassum, orðaskifti og spurningum, v.m.

Vit gleða okkum at síggja álitisfólk og varaálitisfólk saman við stjórum og leiðarum í Norðurlandahúsinum 8. apríl.

Fólkafráflytigin:

Ein fullsettur airbussur um árið

Ræðandi veruleiki, sum ritstjórnarnir á bókini EXIT Føroyar leggja fram, men enn er vón fyri framman tí vit hava avgjördar vakstrarmøguleikar, halda rithøvundar í bókini.

Orð: Tórfinn Smith

Ein av føroysku bókunum, sum kom út stutt fyri jól, var „EXIT Føroyar“, sum Høgni Reistrup og Heri á Rógvi ritstjórnaðu. Bókin gjørdist ein bestseljari, og sigur tað okkum so mikið, at evnið er fyri mong sera viðkomandi. Bókin snýr seg um stóru fólkafráflytingina, serliga av ungfólki, sum leita sær út í heim,- tey flestu at nema sær hægri útbúgving. Stórir partur av hesum fólki koma ongantíð heim aftur á klettarnar. Í bókini greiða nøkur av hesum fólki frá, hví tey fluttu av landinum og hvørjar forðingarnar eru fyri at tey kunnu koma heimaftur. Harafturat eru onnur, sum siga sína hugsan um sama mál, og hava okkurt boð uppá hvat Føroyar sum samfelag kann ella skal gera fyri at fólk í størri mun aftur kunnu virka og trívast í heimlandi sínum. Við stóði í bókini endurgeva vit nakað av tí, sum har er skrivað.

Skelkandi tøl

Eftir miklu kreppuárinum fyrst í nítiárunum, tá fólkatalið minkaði við millum 5 og 6.000 fólki niður í umleið 43.000, vaks tað so líðandi upp aftur til á leið tað sum tað var frammanundan, men hesi seinastu árin er tað av álvara gingið skeiva vegin. Ein kanning vísir, at 60 prosent av øllum føroyingum, sum fara undir hægri útbúgving, fara av landinum. Helmingurin kemur heimaftur fyrr ella seinri. Tað vil so aftur siga, at einir háltannaðhundrað føroyingar fara árliga av landinum og koma ongantíð aftur,- ein fullsettur airbussur um árið.

Samanborið við grannalondini fara eini 25 prosent av íslendingum av landinum í lestrarørindum, men flestu koma heimaftur. Í hinum norðanlondunum fer bert eitt fátal heimanífrá at nema sær hægri útbúgving. Flestu av teimum, sum flyta, eru ungfólk. Millum 2009 og

2011 fluttu 937 fólk í aldrinum 20 til 29 ár av landinum.

Vansar

So er spurningurin, hví mong flyta av landinum og ikki so mong flyta heimaftur. Mong eru boðini. Væntandi vælferðartænastur, vantandi bústaðarmøguleikar, høgt kostnaðarstøði, høgir flogprísir, vánalig kor hjá stórum upphaldarum, mentanarlig konservatisma, vantandi granskingarmstøður og ov fá mentanartilboð. Onkur sigur, at vánaliga veðrið heldur teimum aftur við at flyta heim aftur til Føroya, og annar vil vera við, at øvundsjúkla, slatur og jantelógin styggir føroyingar úr Føroyum.

Ein av teimum sum hava givið sítt íkast í bókini er Ben Arabo, sum nevnir triggjar grundleggjandi fortreytir fyri at búgva í Føroyum. Frælsi, tryggleiki og bíligt at liva. Frælsi,- móguleikarnar at fara á flot, ferðast í náttúruni o.a., sum vit hava. Vit hava eisini eitt trygt samfelag, men bíligt er tað ikki. Ben Arabo ger vart við, at ein útjaðari kann ikki vera eitt av heimsins dýrastu londum at búgva í.

Ein annan trupulleika hann nevnir er at fólk tykjast at vera óvælkomin heimaftur. TAKS hevur onga vælkommheilsan til hesi fólk. Tollvaldið grópar alt viðføri fyri kanska at finna ein nýggjan komfyr ella sofu tey hava heim við sær. Lat tey, um tey hava hug til tess, hava eina heila bingju við sær, og ynsk teimum vælkommum heimaftur, sigur hann. Eisini heldur Ben Arabo, at tað átti at verið lættari at stovna egið virkið,- enn lættari enn tað er í grannalondunum.

–Her eru ov nógvir tvørleikar heldur Ben Arabo, og spyr hví skal ein íverksetari, sum selur vaflur og kaffi til ferðafólk í Sandoynni, av myndugleik-

unum verður viðfarin sum eitt miðalstórt kontinentalevropskt slaktari, og hann heldur, at avbjóðingin er ikki fráflytingin, men at Føroyar gera seg ikki nóg attraktivar at flyta aftur til.

Soytir kvinnurnar frá sær

Tað er ein sannroynd, at tað eru serliga kvinnurnar, sum stóðast illa í Føroyum. Í 2011 vóru útvið 1900 færri kvinnur enn menn í aldrinum 10-59 ár. Føroyar eru við hesum eitt av heimsins londum sum eru ringast fyri í so máta. Serliga er her talan um kvinnur í aldrinum millum 20 og 24 ár sum flyta av landinum, og tað heldur Erika Hayfield, ráðgevi í Vinnuáráðnum vera einki minni enn skakandi. Hon sigur m.a., at vinnan er siðbundin og dregur ov fáar kvinnur til sín. Móguleikarnir at seta fótur undir egið borð eru eisini avmarkaðir, og so er kostnaðarstøðið eisini ov høgt. Siðbundna veiðisamfelagið stoytir kvinnurnar frá sær tí hetta gevur ov fáar starvmøguleikar til kvinnur, sigur Erika Hayfield. Hon vísir eisini til eina kanning millum næmingar í 8. flokkum sum vísir, at nógvi fleiri gentur enn dreingir ætla at flyta til stórbýrinar, oftast at fáa sær eina útbúgving. Hetta gevur eisini eina heilt skeiva fólkasamanseting.

Móguleikar eru

Rithøvundarnir í bókini EXIT Føroyar hava bæði mong og ymisk hugskot um, hvussu bótast kann um syndarligu gongdina. Nøkru teirra eru: at vit skipa munandi fleiri útbúgvingar her heima, m.a. fyrsta partin av framhaldandi útbúgvingum, at Føroyar gerast eitt meira dynamiskt og minni siðbundið samfelag, tí vit hava avgjördar vakstrarmøguleikar við m.a. ferðavinnu, matvørumening, kreativum vinnum, medisín, biotøkni og olju- og frálándavinnu.

Álitisfólkafundur á Hotel Føroyum

5. desember skipaði felagið fyri tí næsta árliga fundinum fyri okkara álitisfólk. Tað varð væl møtt til fundin.

Evnini á fundinum vóru hesi:

1. Visiónsarbeiðið í felagnum.

- Bogi Eliassen, ráðgevi, greiddi frá tilgongdini til vísiónsarbeiði higartil og tey innsatsøkir og tær raðfestingar, sum nevndin hevur valt at arbeiða víðari við.
- Innsatsøkini, sum nevndin hevur valt, eru m.a. bygnaðarbroytingarnar í felagnum, arbeiðið við eini almennari lønarskipan, sáttmálarnir – um sáttmálarnir eru hóskandi til verandi og ein framtíðar arbeiðsmarknað – fakfelagssamstarv, art skipa fyri átøkum o.ø.
- Eftir framløguna hjá Boga, varð bólkaarbeiði, har álitisfólkini søgdu sína hugsan.

2. Felags átak.

- Í semjuni við Fíggjarmálaráðið og Kommunala Arbeiðsgevarafelag, eru partarnir samdir um í felag at skipa fyri átøkum, sum kunnu økja um trivnaðin á arbeiðsplássunum. Føroya Tele og Posta vildu gjarna vera við í hesum átøkum.

- Á álitisfólkafundinum varð greitt nærri frá ætlanunum við hesum átøkum, og hvussu vit koma at skipa fyrsta átakið, sum ætlandi verður 8. apríl 2013.

- Fyrsta evnið vit taka upp er „Sosialur kapitalur“ sum er lykil til eitt gott arbeiðspláss. Á álitisfólkafundinum var ein framløga, har vit greiddu frá hvat „sosialur kapitalur“ er, og hvussu vit við hesum amboði kunnu betra um trivnaðin á einstaka arbeiðsplássinum. Trivnaður er lykilin til orku og framburð av menningini hjá starvsfólkunum og arbeiðsplássinum.

- Eftir framløguna varð bólkaarbeiði, har álitisfólk komu við teirra hugskotum, hvussu tey síggja hetta sum eitt amboð at betra um trivna á teirra arbeiðsplássi, soleiðis at vit fáa sum mest burturúr hesum átaki.

3. Ymiskt.

Samantikið var tað ein rættiliga gevandi fundur, har álitisfólkini komu við teirra íkasti til framtíðararbeiði í felagnum.

Fakfeløgini keypt LÍV

Keypsáttmálin varð undirskrivaður
fríggjadagin 14. desember 2012 á
Føroya Lívstrygging

Í mai 2012 handaðu fleiri av føroysku fakfeløgum Vinnuáráðnum eitt boð uppá at keypa 50% av Føroya Lívstrygging. Í vár settu fakfeløgini ein bólk við fimm umboðum fyri feløgini at arbeiða víðari við málinum.

Drúgva tilgongdin, sum m.a. fevndi um eina gjølla kanning og meting av Føroya Lívstrygging, er nú komin so langt, at keypsáttmáli er undirskrivaður.

Bólkurin av fakfeløgum keypir helvtina av partabrøvunum, og samstundis fær Ognarfelagið Lív, sum umboðar allar tryggingartakarar í Lív, hina helvtina handaða frá Føroya Landsstýri

Keypsáttmálin varð undirskrivaður fríggjadagin 14. desember 2012 kl. 11:00 á Føroya Lívstrygging. Keypið er treytað av, at Tryggingareftirlitið og avvarðandi myndugleikar góðkenna tað.

Keypið av helvtini av Lív vísir á móguleikar fyri øktum samstarvi innan føroysku fakfelagsrørsluna, heldur fakfelagsbólkinum. Hetta er undirbyggt av góða samstarvinum innanhýsis í fakfelagsbólkinum, millum fakfeløgini og samstarvinum við Vinnuáráðið og Ognarfelagið Lív.

Fyri tey 17 fakfeløgini, sum eru við í keypinum, er endamálið við keypinum

at tryggja limunum eina so góða pensjónsavtalu, sum gjørligt.

„Okkara fremsta áhugamál er, at pensjónsuppsparingarnar geva eitt so gott avkast, sum móguligt, at váðin av íløgum er sum minst, og at umsitingin av eftirlønunum er so góð og bílig sum móguligt,“ siga umboð fyri fakfelagsbólkin.

Umboðini í arbeidsbólkinum hava, við heimild frá nevndunum í niðanfyrir nevndu fakfeløgum, skrivað undir sáttmála um keyp av helvtini av Føroya Lívstrygging fyri 35 milliónir krónur. Feløgini meta keypið verða eitt stórt framstig fyri fakfelagsrørsluna og føroyska samfelagið.

Fyri Føroya Lívstrygging er hetta avgjørt ein ynskistøða:

„Vit kunnu í veruleikanum siga, at Lív nú fær hóskeiligastu eigararnar. Vit hava altíð agerað sum eitt kundaátt felag. Nú verða formellu eigararnir so kundarnir sjálvir. Tí kunnu vit siga, at drúgva óvissan um framtíðarstöðu felagsins nú fær best hugsandi enda,“ sigur Poul Christoffur Thomassen, fráfarandi stjóri í Lív, sum eisini fegnast um, at sölutilgongdin er komin so væl áleiðis, nú Jan Jakobsen tekur við sum stjóri í Lív 1. januar 2013.

Hesi fakfeløg eru við í keypinum:

Heilsurøktarfelagið
Maskinmeistarafelagið
Bioanalytikarafelagið
Føroya Tekniska Lærarafelag
Musikk-lærarafelagið
Ergoterapeutfelagið
Arkitektafelag Føroya
Ljósmøðrafelagið
Fysioterapeutfelagið
Kost- og Føðslufelag Føroya
Føroya Handverkarafelag
S&K-felagið
Heilshjálparafelag Føroya
Føroya Pedagogfelagið
Felagið Føroyskir Sjúkrarøktar-
frøðingar
Starvsmannafelagið.
Føroya Skipara- og
Navigatørfelag

Stovnan av fakkbólkum

Sum upplýst í undanfarnað starvsblaðið, er felagið í gongd við at skipa fakkbólkur í felagnum, og eru vit komin væl áleiðis

Higartil eru hesir fakkbólkur stovnaðir:

05.11.2012	Biolog- og laborantfólk, í nevndini eru: Kristin Baldvinsdóttir, Jórún Mørkøre, Mourits Mohr Joensen og Ann Siri Hentze.
26.11.2012	Dagrøktarar, í nevndini eru: Diana Nielsen, Lis N. Hansen, Miriam Joensen
03.12.2012	KT-fólk, í nevndini eru: Bjarni Fríðberg, Brian Sjúrdarson, Dávur Ey. Sørensen og Signy Hansen
16.01.2013	Roknskaparfólk v.m., í nevndini eru: Eimi Fossdalsá, Elsa Reinert og Jákup Danielsen
21.01.2013	Savnsfólk, í nevndini eru: Tina Jakobsen, Hanna Absalonsen, Súsanna Joensen og Inga Sørensen
23.01.2013	Sjófólk, í nevndini eru: Gøran Wennerstrøm, Súni Drangá og John Eystan á.
28.01.2013	Tilbúgvingarfólk, í nevndini eru: Heini S. Østerø, Heiðrikur Christiansen, Hans David Hansen og Jóannes Weihe
13.02.2013	Skrivstovufólk, málsviðgerar v.m., í nevndini eru: Anna Johannsen, Katrina Steinberg, Jórún Gaard Olsen og Karin Jacobsen
20.02.2013	Postfólk, í nevndini eru: Magnus Hentze, Marianna Nattestad og Eyðun Huusgaard

Enn mangla vit at fáa stovna og sett arbeiðsnevnd í hesar bólkur:

- Handilsfólk v.m.
- Miðlafólk
- Linjufólk, montørar, tekn.assistentar v.m.
- Húsavørar, metingarfólk v.m.
- Leiðarar
- Tannklinikkassistentar v.m.
- Eftirlitsfólk

Uppmøtingin til nakrar av fundunum hevur ikki verið serliga góð, og tí hava vit ikki fingið stovnað nakrar av bólkunum. Hetta harmast vit um, og vilja vit greiða eitt sindur nærri frá hví hesir bólkur skulu stovnast.

Endamálið við fakkbólkunum er at virka fyri fakligari menning, áhugamálum og styrkja samstarv og samanhold.

Núverandi bygnaður felagsins er tann, at vit hava nevnd og umsiting, álitisfólkaskipan og limir. Harumframt eru nøkur áhugafeløg innan Starvsmannafelagið.

Í felagnum eru umleið 2000 limir, og arbeiða limirnir innan nógvar ymisk fakøki.

Felagið er sera breitt fakliga. Hetta fjølbroytni er ein styrki og eisini ein avbjóðing, hvussu vit skipa felagið, so limirnir kenna seg aftur og sum ein part av stóru heildini.

Tað hevur í fleiri ár verið ætlanin at gera nakað við bygnaðin, tað er ein tørnur á at greina/deila fakøkini á ein hátt, soleiðis at fakøkini skulu hava betri grundarlag til at mennast og at blíva hoyrd.

Ein fakkbólkur skal síggjast sum ein platformur, har fólk kunnu møtast og sparra og deila erfaringar, og skapa faklig tiltøk, ið eru viðkomandi fyri júst tykkara fak. Møguleiki er eisini at skipa fyri ráðstevnum, fáa eitt móguligt netverk við onnur lond/fakfeløg. Tað liggja nógvir móguleikar í einum slíkum fakkbólki.

Felagið rindar hvørjum bólki eina byrjunarupphædd á 15.000 kr. og síðan tá bólkurin er komin í gongd, og fyrsti roknskapur latin felagnum, verða 100kr pr. lim í bólkinum latin einaferð árliga.

Vit vóna at limirnir síggja týðningin av hesum bólkum, og at tað verður stór luttøka til tiltøk hjá bólkunum.

Kærkomin pallur til KT-fólk

KT-bólkur er skipaður og er ætlaður at virka fyri teimum, ið fáast við KT og eru limir í Starvsmannafelagnum. Vit, ið manna nevndina fyri bólkun, fegnast almikið um hesa stovnan og síggja fram til at virka fyri okkara felags áhugamálum.

Fyrsta málið hjá bólkinum er at savna øll áhugað. Facebook bólkurin „KT-fakkbólkurin í Starvsmannafelagnum“ er stovnaður til endamálið og vilja vit heita á fólk um at gerast limir í bólkinum, bæði fyri at fáa kunning frá nevndini, men eisini at koma við uppskotum.

Fleiri vit eru, sterkari er bólkurin.
Vinarliga nevndin

Nevndin frá vinstri: Bjarni Fríðberg, Brian Sjúrdarson, Dávur Ey. Sørensen og Signy Hansen

Tilbúgvingarfólk

Fakbólkurin Tilbúgvingarfólk bleiv stovnaður 28.01.2013. Nevndin frá vinstru: Heini S. Østerø, Heiðrikur Christiansen, Hans David Hansen. Jóannes Weihe vantar á myndini.

Fakbólkurin Postfólk bleiv stovnaður 20.02.2013. Nevndin frá vinstru: Magnus Hentze, Marianna Nattestad og Eyðun Huusgaard

Fakbólkurin Savnsfólk bleiv stovnaður 21.01.2013. Nevndin frá vinstru: Tina Jakobsen, Inga Sørensen, Hanna Absalonsen og Súsanna Joensen

Nevndin frá vinstru: Karin Jacobsen, Jórún Gaardbo Olsen, Katrina Steinberg og Anna Johannesen

Fakbólkurin fyri „Skrivstovuøki“ er stovnaður.

Fundur til stovnan av fakbólki fyri skrivstovuøki var mikukvøldið 13. februar. Greitt var frá viðtøkunum, sum fakbólkarnir undir Starvsmannfelagnum koma at ganga eftir, og vald varð ein nevnd at skipa bólkin endaliga til komandi aðalfund í fakbólkinum.

Endamálið við fakbólkinum er „at virka fyri fakligari menning, áhugamállum og styrkja samstarv og samanhold“.

Góð hugskot eru um, hvussu vit kunnu styrkja um fakið, fakliga menning og at samstarva við aðrar fakbólkar í felagnum v.m.

Fakbólkurin „Skrivstovuøki“ er tann nógv størsti fakbólkurin í Starvsmannafelagnum við uml. 600 limum. Tað verður ein avbjóðing í sær sjálvum at fáa bólkin at virka, tí limirnir eru spjaddir um alt landið. Tí er sera umráðandi, at vit skipa okkum í økir, sum verða býtt upp landafrøðiliga, t.v.s. Norðoyggjar, Eysturoy, Vágoy, Streymoy + Sandoy og Suðuroy, har ábyrgdarfólk er í hvørjum øki, og at tiltøkini, sum fakbólkurin kemur at skipa fyri, eisini kunnu verða í úti í økjum.

Tað fyrsta nevndin skal í gongd við, er at savna inn teldupostadressur, soleiðis at samskifast kann beinleiðis við limirnar um arbeiðið í fakbólkinum, umframt at fáa ábyrgdarfólk úti í økjum.

Vit gleða okkum at koma í gongd, her er nokk at tríva í.

Nógvir føroyingar limir í fakfeløgum

Bæði millum kvinnur og menn er limaskapurin í fakfeløgum høgur hjá fólki í arbeidssfæra aldrinum. Tað vísa tøl hjá Manntali.

Nú tølini hjá Manntali so smátt verða almannakunngjørd, fáa vit eina greiðari mynd av føroyska arbeidsmarknaðinum. Faldarin hjá Manntali, sum varð borin í hvørt hús herfyri, vísir at nógvir føroyingar í arbeidssfæra aldrinum eru limir í fakfeløgum.

78 prosent av kvinnunum og 77 prosent av monnunum millum 20 og 69 ár eru limir í einum fakfelagi, sambært faldaranum hjá Manntali. Sagt verður tó onki um hvørjum fakfeløgum fólk eru limir í. Sum fakfelag kunnu vit feignast um, at so nógv fólk í arbeidssfæra aldrinum eru limir í einum fakfelagi, tí saman standa við sterk.

Meira kann lesast við at fara inn á www.hagstova.fo, har faldarin hjá Manntali kann takast niður. Faldarin er eisini borin øllum húskjum í Føroyum.

Mandagstanker

Det er tidlig morgen. To hele med salami og rullepølse er smurt og pakket ned i Hello Kitty-tasken med et æble til. Min bedre halvdel kører af sted til skolen og børnehaven og jeg går ind og slukker for ramasjang. Der er muse-stille på mit kontor den første time. Det er det bedste tidspunkt. Mandag morgen kl. 8.00- 9.00. Weekendens gudstjenester er veloverstået, folk kører forbi mit vindue på vej til arbejde og jeg tager en dyb indånding, inden jeg kigger på, hvilke opgaver denne uge har at byde på.

Jeg sidder stadig med en underlig følelse af rædsel i kroppen efter at ha' hørt en prædikant, der for en fuld sal tordnede løs: *Torir tú at leggja teg at sova uttan Jesus? Kanska tín tími kemur í nátt?* Jeg strækker mig og konstaterer at min time heller ikke kom denne nat. Men det var jo ikke til at vide, det havde han helt ret i. Mens jeg hælder dagens første kop kaffe op funderer jeg over, hvordan det egentlig kan lade sig gøre at lægge sig til at sove uden Jesus. Jeg er jo et døbt Guds barn 31.08.1980, hvad jeg må betragte som min frelsesdag, 6 uger gammel. Kan ikke huske andet end at jeg altid har troet på Vorherre. Sådan er jeg nok bare indrettet. Ja måske tvivlede jeg lidt, da jeg hørte prædikanten på tv forleden, synes ikke rigtig jeg genkendte den Gud, han talte om.

Jeg husker ikke en pind af, hvad præsten prædikede i de mange år jeg gik i kirke som barn i Sønderjylland. Han messede højt, det lød sådan lidt helligt. Og så snakkede han københavnsk og røg pibe. Under prædikenen gav klokkeren mig altid en syrlig maoam-karamel, indkøbt i Tyskland; den holdt 10 minutter, hvis man ikke tyggede den,

og de sidste 3 minutter foldede min mor papiret til et skib. Prædikenen sluttede altid med samme salmevers: „*At folk må se, hvor god du est og holde daglig frydefest i Jesu rige nåde.*“ Jeg tænkte hver gang på, at est og fest ikke rimede så godt. Så sang vi. Organisten var gift med præsten. Hun sang kraftigt og brugte meget øjenskygge og tung parfume, ikke ligesom de andre damer i kirken. Jeg kunne godt lide stemningen, især at se hvor alvorlige folk blev, når de gik til alters. Bagefter smilede de og organisten spillede altid det samme muntre stykke, når man gik tilbage på sin plads.

Jeg overvejede aldrig, at jeg skulle være bange for Jesus. Det var, som om at hele stemningen hørte med til det hellige: Præstens messen, lugten af pibe, tung parfume og blå øjenskygge. Syrlige karameller fra Tyskland og orgelmusik af Bach. Ordet salig. Hvornår siger man ellers det? Forladelse, est, Betlehem, tolder, Grundtvig, Eli, Eli, lama sabaktani.

Efter kirke spiste vi koteletter i fad, min far anmeldte prædikenen og vi børn tog i svømmehallen. Sådan gik de fleste søndage. Det gør de faktisk stadig. Én dag om ugen er øremærket til livskraft, salmer og åndelighed. Og til spørgsmål, jeg ikke altid får svar på. Ville ikke være det foruden.

... Det begynder at blive lyst på koret og jeg tænder for computeren. Hvad mon der sker på facebook – er der kommet nogle mails? „*Mejdal kirke søger troende præst*“ er hovedoverskriften på Kristelig Dagblad.

Min første tanke er, at den stilling kunne jeg aldrig drømme om at søge, det lyder for åndssvagt. Selvfølgelig er jeg da kristen, jeg har da aflagt mit

præsteløfte i al ærlighed. Men bare det, at de finder på at skrive sådan i stillingsopslaget kunne tyde på, at de vil ha en præst, der tror på en bestemt måde. På deres måde?

Jeg kan kun komme i tanke om én ikke-troende præst; det må være pga. ham, at de skriver, som de gør. Grosbøll vakte folks mistro til præsterne. Det er indlysende. Hvem vil ha' en præst, der ikke tror på Gud? Hvilken ateist gider overhovedet spilde sit liv på at være præst? En vegetar, der kun spiser nedfaldsfrugt søger vel heller ikke arbejde som slagter.

At tro handler vel også om at være tro. Loyal mod det, man repræsenterer. Har man ingen etisk sans, skal man ikke være hjertekirurg. Er man ligeglad med retfærdighed, skal man ikke være dommer. Hvis man ikke kan fordrage børn, skal man ikke arbejde i en børnehave, og man kunne blive ved. Tror man ikke på Gud, skal man ikke være præst. Men der er gråzoner selvfølgelig. Har man aldrig prøvet at tvivle, er man heller ikke en tro-værdig præst. Selv Jesus blev anfægtet i Getsemane før sin død, så kan præsten også blive det.

Næsten uanset hvilket arbejde, man har, må der være et fundament af tro-skab eller værdi, ellers er man utroværdig. Det, man gør, må på en eller anden måde være i overensstemmelse med det, man står for.

En mail tikker ind fra Folkekirkens Nødhjælp. Deres slogan er iøjnefaldende: „*Vi tror på et liv før døden!*“ Jeg tænker: Det er jo sådan det er! Alle tanker om livet efter døden må ikke gøre os blinde for livet før døden. Det ville jo være ukristeligt. Det er nu, før døden, vi er forpligtede på hinanden. Resten må Vorherre tage sig af.

Fritíðarítriv við fullari ferð

Eru líkindi, er hin 48 ára gamli havna- maðurin, Rúni Árting, skjótur at leita sær skíðirnar, og tað sum hartil hoyrir, fram, og so gongur leiðin niðan á fjøllini. Misjavnt er hvussu líkindi at standa á skíð eru ár um ár, men hann heldur, at vit hava hóast alt meira kava enn flestu fólk geva sær far um. Tað ræður bert um at fara nóg langt upp í hæddirnar.

Er tað satt, sum sagt verður, at føroyingurin er føddur við ár í hond, so kann næstan sigast, at Rúni er føddur við fjalum á fótunum. Pápin, brøður, og vinmenn annars vóru ídnir á skíðunum, og tí heldur Rúni ikki tað hevur verið heilt av tilvild, at hann eisini varð bitin av hesi ítrótt, sum hann tekur til. Sum vera man varð fyrst skreitt á træðunum, og tað lá væl fyri í Havn, tí frítt var fyri. So hvørt hann gjørdist djarvari, og veðurlagsbroytingar gjørdur at kavdagarnir fækkaðust, varð farið longur frá húsum og niðan í hæddirnar. Á Lambafelli, Stiðjafall, Tungulíðfjall og seinastu tríati árinum heilt niðan á Sornfelli. Fyrstu árin á gomlu træskíðunum, sum seinri vórðu avloystar av meira nýtíðar útgerð.

Eitt er at standa á skíðum í undanbrekku. Tú skal eisini niðan aftur, og til tess hava Rúni og felagar hansara vørvogn, sum teir skiftast um at koyra niðanaftur. Tað riggar stak væl, sigur Rúni, sum letur rímliga væl

at umstøðunum á Sornfelli. Lendið er hóskaði alt eftir hvussu royndur og djarvur man er, tí móguleikarnir eru fleiri oman av fjallinum.

Í mong ár tosaðu teir um at gera eitt skíðfelag, við tí endamáli at betra um umstøðurnar hjá vetrarítróttini. Hetta felag gjørdist veruleiki fyri trimum árum síðani. Tað fyrsta felagið fór at taka sær av, var at planera og rudda nakrar leiðir, so lagaligari og tryggari gjørdist at skreiða. Hetta bar til við vælvild frá bóndanum og býráðnum.

Tú gevst ikki

Mangan hoyrist frá fólki, at hava tey roynt eina skíðferð einaferð, so fara tey aftur, og hesum kann Rúni taka fult og heilt undir við.

–Tú verður snøgt sagt bitin av hesum. Reina og fríska luftin, náttúran, spenningurin og felagsskapurin. Tú pakkar ryggsekkin, kaffi og ein bita afturvið og so avstað. Hetta er bara lívið, heldur Rúni, sum als ikki kennir seg aftur í „skemtisøgunum“ um brotin bein og brotnar armar. Tað er bara at ansa sær og nýta hjálm. Minst líka so stórir vandi er at bróta armar og bein í øðrum ítróttagreinum ella við at detta um gongubreytarkantarnar í Havn, heldur hann. Og øll kunnu vera við. Góðar skíðir og hóskaði klæðir kosta ikki meira enn so, at tað ikki eigur at vera nøkur forðing.

Seinastu árin eru eisini alt fleiri farin at nýta sonevndu snowboard'ini.

Uttanlandsferðir

Ásannast má, at okkara veðurlíkindini avmarkað kavaítróttina, og tí verða Føroyar ongantíð eitt ferðamál í so máta, men fyri skíðkandi føroyingar eru eisini onnur ráð til at taka. Mong ferðast í onnur lond, og seinastu árin hevur verið skipað fyri beinleiðis flogferðum, við fullsetum flogfórum, eitt nú til Íslands og Noregs. Annars eru Alpurnar eitt satt skíðparadís og eitt rættiliga vanligt ferðamál. Rúni hevur verið við á fleiri tílíkum ferðum og letur sera væl at, tí har er alt ein kann ynskja sær – bæði fyri tey meira royndu og tey, sum ikki áður hava roynt seg á skíðum.

Rúni Árting arbeidir hjá Føroya Tele, har tey hava eitt rættiliga virkið starvsfólkafelag sum m.a. er við til at skipa fyri gokart-kappingum. Bæði millum starvsfólk á stovninum og millum ymisk arbeidsplass. Tá verður parkeringsøkið uttanfyri høvuðssæti hjá Føroya Tele Inni á Gøtu ruddað og girðingar, og tað sum annars skal til, sett upp.

–Jú, mær dámar sera væl at tað skal vera eitt sindur vilt... og helst við fullari ferð, sigur Rúni sum kundi hugsað sær, at føroysku fjøllini vóru nakað væl hægri enn tey eru.... ☺

Eik

Havi eg ráð
at skifta
vindeyguni?

Hava børnini
røttu
uppsparingina?

Skuldi eg
kanska lagt
bústaðarlánið
um?

Spari eg nóg
mikið upp
til pensjón?

Hvussu fáa vit
ráð at halda
brúðleyp?

Margareth
Kundaráðgevi í Eik

ÍSRETTUR

Kom til kundaprát í Eik

- so svara vit tínum spurningum

Í Eik færst tú persónliga ráðgeving um peningaviðurskiptini hjá tær og familju tíni. Við serligu viftuni fara vit ígjøgnum ymisk viðurskipti, har vit ráðgeva tær - uttan mun til hvar í lívinum tú ert, og hvønn fíggjartørv, tú hevir. Vit kunnu fara um alla viftuna, ella bara júst tað blaðið, tú hevir tørv á.

Bílegg eitt kundaprát á heimasíðu okkara ella á tel. 348 000, og fá betri yvirlit yvir títt fíggjarlív.

Les meira á www.eik.fo um hvussu tú brúkar okkum best.

